

Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Резонанс

Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження з СІАЗ: siaz@pochta.ru

№ 96

17 грудня 2013 р.

РЕЗОНАНС

Бюлетень матеріалів оперативної інформації електронних видань

Додаток до журналу “Україна: події, факти, коментарі”

№ 96 2013

Для керівників та їхніх референтів

Засновники:

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Головний редактор

В. Горовий, д-р іст. наук, проф., заступник гендиректора НБУВ

Редакційна колегія:

Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна

Заснований у 2003 році
Виходить двічі на тиждень

Адреса редакції:

НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна

Тел. (044) 524-25-48, (044) 525-61-03

E-mail: siaz@pochta.ru

www.nbu.gov.ua/siaz.html

Передрук — тільки з дозволу редакції

© Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського, 2013

ЗМІСТ

У центрі уваги	3

Аналітичний ракурс

Бусол О.

Україна після Вільнюса: підбиття підсумків (переваги й ризики євроінтеграції за прогнозами експертів).....	6

Горовая С.

Президент: «Мы обязаны в декабре принять бюджет. Страна должна жить нормальной жизнью».....	28

Законодавча влада	33

Виконавча влада	41

Політика	57

Економіка	68

Економіка України в контексті світових кризових тенденцій.....	72

У ЦЕНТРИ УВАГИ

У Москві відбувається VI засідання Українсько-російської міждержавної комісії

17 грудня 2013 р. в Москві під головуванням Президента України В. Януковича й Президента Російської Федерації В. Путіна відбувається VI засідання Українсько-російської міждержавної комісії (УРМК).

Як повідомив глава Адміністрації Президента України, секретар української частини комісії С. Львовчкін, у рамках заходу глави двох держав – співголови комісії планують заслухати звіти про діяльність її робочих органів за час, що минув після проведення попереднього засідання УРМК, і визначити орієнтири українсько-російської взаємодії на найближчу перспективу.

Як зазначив С. Львовчкін, під час засідання планується обговорити широке коло питань практичної реалізації двосторонньої взаємодії – насамперед у торговельно-економічній, енергетичній, авіаційній, космічній сферах, атомній енергетиці, транспорті, а також в гуманітарному напрямі. Окрему увагу буде приділено подальшому розвитку прикордонного співробітництва між Україною та РФ.

Глава Адміністрації Президента підкреслив, що за результатами засідання планується підписати вагомий пакет двосторонніх документів, зокрема у сферах економіки, промислової кооперації, прикордонної співпраці й культурно-гуманітарної взаємодії.

Раніше ЗМІ повідомляли про намір сторін підписати не менше 13 двосторонніх документів. Зокрема, за інформацією поінформованого джерела УНІАН, за підсумками переговорів планується підписання протоколу VI засідання Українсько-російської міждержавної комісії. За його даними, також можливе підписання документа, що передбачає значне зниження цін на російський газ для України, проте поки що говорити про це зарано, бо триває уточнення деталей.

Джерело також повідомило, що на сьогодні погоджена угода між Кабінетом Міністрів України та урядом Російської Федерації про реалізацію й заходи державної підтримки відновлення серійного виробництва літаків сімейства Ан-124 з двигунами Д-18Т і їхніми модифікаціями.

Також готовий до підписання план дій з урегулювання торговельних обмежень у двосторонній торгівлі між Україною та Російською Федерацією на 2013–2014 рр. і протокол між Кабінетом Міністрів України та урядом Російської Федерації про постачання товарів за виробничою кооперацією у 2014 р.

Крім того, буде підписано спільний українсько-російський план заходів з відзначення у 2014 р. 200-річчя від дня народження Т. Шевченка. Як зазначив співрозмовник агентства, буде підписано кілька документів, що передбачають спрощення перетину держкордону.

Зокрема, протокол про внесення змін до Угоди між Кабінетом Міністрів України та урядом Російської Федерації про співробітництво під час здійснення спільного контролю осіб, транспортних засобів і товарів на українсько-російському державному кордоні від 18 жовтня 2011 р., Протокол між Кабінетом Міністрів України та урядом Російської Федерації про визначення пункту пропуску через російсько-український державний кордон Куйбишево для здійснення спільного контролю контрольними органами держав сторін, а також угоду між Кабінетом Міністрів України та урядом Російської Федерації про взаємодію і співпрацю під час надання контрольними органами необхідних будівель, приміщень, споруд, обладнання, пристроїв і технічних засобів для здійснення спільного контролю в пунктах пропуску через українсько-російський державний кордон.

Водночас країни планують активізувати роботу з боротьби з незаконним обігом наркотиків. У зв'язку з цим буде підписана Угода про співпрацю між Державною службою України з контролю над наркотиками та ФСКН Росії, а також протокол про організацію прикордонного співробітництва між Службою безпеки України і ФСКН Росії.

У присутності президентів планується підписати План спільних заходів Державної служби України з надзвичайних ситуацій і МНС Росії в контексті реалізації міжурядової Угоди про співробітництво в галузі попередження промислових аварій, катастроф, стихійних лих та ліквідації їх наслідків; Угода між Міністерством молоді та спорту України та Міністерством спорту Російської Федерації про співробітництво у сфері фізичної культури і спорту; Угода між Міністерством охорони здоров'я України та Міністерством охорони здоров'я Російської Федерації про співробітництво у сфері реєстрації, стандартизації та контролю лікарських засобів (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (<http://www.president.gov.ua/news/29765.html>). – 2013. – 16.12; *NEWSru.ua* (<http://newsru.ua/finance/09dec2013/trinadcat.html>). – 2013. – 9.12).

Відбулася зустріч Президента із сенаторами Конгресу США

У Києві відбулася зустріч Президента України В. Януковича з членом сенату США, членом Комітету в закордонних справах Дж. Маккейном і членом сенату США, головою підкомітету з європейських питань Комітету в закордонних справах К. Мерфі.

Під час зустрічі сторони обговорили широке коло питань зовнішньої політики України. Президент вчергове підкреслив незмінність євроінтеграційного курсу України, а також вірність національним інтересам країни. В. Янукович запевнив, що влада зробить усе можливе для забезпечення права громадян на мирні демонстрації, а також для проведення чесного й прозорого розслідування подій 30 листопада 2013 р. на майдані Незалежності в Києві. Сторони домовилися продовжити діалог (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (<http://www.president.gov.ua/news/29762.html>). – 2013. – 16.12).

О. Бусол, старш. наук. співроб. СІАЗ НБУВ, канд. юрид. наук

Україна після Вільнюса: підбиття підсумків (переваги й ризику євроінтеграції за прогнозами експертів)

За результатами жовтневого опитування у 2013 р., проведеного Інститутом ім. Горшеніна, 47,2 % українців є прибічниками європейської інтеграції (у травні їх було 41,6 %). При цьому за Митний союз виступають 32,4 % опитаних (у травні їх було 37,4 %). Такі дані були оприлюднені на III Національному експертному форумі «Україна після Вільнюса», організованому цим інститутом. Як бачимо, прибічників європейської інтеграції в Україні більше, ніж прибічників входження України в Митний союз. Таким чином, незважаючи на задеклароване урядом призупинення євроінтеграційного процесу, питання так само залишається актуальним і сьогодні, зважаючи також на офіційні заяви Президента України та уряду, які запевняють, що держава продовжує свій євроінтеграційний шлях.

Слід зазначити, що на даному етапі ЄС не розглядає питання набуття членства Україною, мова йде лише про підписання двосторонньої угоди, яка би передбачала ряд взаємних заходів, прав та обов'язків, наслідком виконання яких мало б реалізуватись бажання України набутти членства в ЄС. Усталеною є думка сприймати ЄС як цілісне однорідне тіло, а відповідно, бути прихильником або противником будь-якої форми інтеграції чи вступу до ЄС. Ознакою такого однобокого сприйняття є, наприклад, у «євроскептиків» – оцінювання ЄС щодо ставлення до сексуальних меншин, і в «євроромантиків» – оцінювання за рівнем соціального забезпечення.

Оглядач, юрист Т. Петрушак підкреслює, що він є рішучим противником такого підходу в оцінці євроінтеграції. На його думку, ЄС – це не політика, а сукупність політик (фінансово-економічної; інфраструктурного розвитку; гуманітарної; міграційної), кожна з яких потребує окремої оцінки і має своє застосування в кожній окремій сфері життя.

Перед самітом Східного партнерства у Вільносі, під час якого мала вирішуватися доля Угоди про асоціацію (далі – Угода), експерти робили свої прогнози щодо того, як документ вплине на економіку України. При чому точки зору різняться кардинально. Ті, хто симпатизує Митному союзу, пророкують швидкий апокаліпсис вітчизняному бізнесу. Прибічники євроінтеграції, навпаки, бачать в Угоді чи не єдиний шанс модернізації країни.

Більш зважену позицію з цього питання представив колектив Інституту економічних досліджень з політичних консультацій.

Так, експерти провели аналіз економічної частини Угоди про асоціацію (документ, що налічує понад тисячу сторінок, складається з двох розділів – політичного й економічного). Кожну статтю вони розглянули з позиції позитив/негатив для українських підприємств.

Наприклад, прогноз для сільського господарства, за даними інституту, виглядатиме так: переваги селяни отримають, передусім, у вигляді скорочення середньозваженого ввізного мита ЄС з 23,8 % до 0,3 та запровадження тарифних квот з нульовою ставкою для експорту продукції тваринництва, зернових культур; скасування експортного мита та експортних субсидій на товари, призначені для імпорту в Україну. Виклики ж полягатимуть у тому, що зросте конкуренція на внутрішньому ринку за рахунок зниження середньозваженого ввізного мита на сільсько-господарську продукцію з 4,2 % до 0,9. Крім того, господарствам доведеться шукати кошти на перехід на нові стандарти.

За таким само принципом експерти Інституту економічних досліджень та політичних консультацій проаналізували всі ключові галузі економіки. Їхній висновок озвучила директор з наукової роботи інституту В. Мовчан: «Угода про асоціацію між Україною та ЄС матиме позитивний вплив на

економічний розвиток країни як у короткостроковій, так і в довгостроковій перспективі».

Утім, голова правління інституту І. Бураковський застерігав, що цей документ – не лотерейний квиток, а наш шанс модернізувати економіку, вхопившись за який, доведеться багато попрацювати: «З підписанням Угоди ми отримаємо безмитний доступ на ринок ЄС, запровадимо європейські стандарти, краще захищатимемо інтелектуальну власність, підвищимо інвестиційну привабливість. Але не можна скидати з рахунків і те, що підвищиться конкуренція між українськими та європейськими товарами. Це, безперечно, піде на користь споживачам, але може потягнути за собою підвищення цін».

Як приклад, науковий співробітник В. Гречин навів ситуацію з медичними препаратами: «У медичній галузі з огляду на підвищення стандартів якості та захисту інтелектуальної власності витісняться неліцензовані замітники оригінальних медичних засобів, яких називають генериками. Це може відбитися на малозабезпечених прошарках населення, котрі не матимуть змоги придбати дешевші, але неоригінальні ліки».

Водночас В. Мовчан переконана, що, незважаючи на всі виклики, Угода про асоціацію є асиметричною у бік України. Тобто більш вигідною саме нашій державі. Тому необхідність її підписання не варто ставити під сумнів. «Як економіст я очікую, що Україна значно наростить свій економічний потенціал завдяки підписанню Угоди про асоціацію. Але ми не знаємо, що буде відбуватися у світі в цілому. Можуть бути як негативні шоки, як-то кризи, збройні конфлікти, природні катаклізми, так і позитивні зміни, пов'язані з новими винаходами, розвитком технологій. Все разом впливатиме на розвиток як України, так і на країн-партнерів, а отже, визначатиме роль і місце України у світі і у відносинах з ЄС», – упевнена економіст.

За оцінками Інституту економічних досліджень та політичних консультацій, які були зроблені на основі прикладної моделі загальної рівноваги, завдяки скасуванню ввізних мит та зниженню нетарифних бар'єрів унаслідок підписання угоди, сукупний приріст добробуту населення України становитиме понад 11 % у довгостроковій перспективі. Якщо ж країна

послідовно впроваджуватиме реформи, передбачені Угодою про асоціацію, економічне зростання може прискоритись ще більше, оскільки нині українська економіка розвивається значно нижче свого потенціалу, причому зростання гальмується переважно через інституційні чинники, іншими словами – через несприятливе бізнес-середовище.

Експерти наголошують і на ризиках для української економіки в разі підписання Угоди про асоціацію. Так, В. Фесенко, директор Центру прикладних політичних досліджень «Пента», головним макроекономічним ризиком називає збільшення імпорту з країн ЄС, що може погіршити попервах баланс нашої зовнішньої торгівлі. Ще один потенційний ризик – істотне посилення конкуренції на внутрішньому ринку внаслідок його активного заповнення конкурентоспроможними європейськими виробниками. Додатковий ризик на найближчий період – посилення економічного тиску Росії, витіснення або погіршення доступу на російські ринки для наших виробників. Однак у цієї проблеми, як зауважує експерт, – політичні, а не економічні причини, і це просто треба пережити.

Разом з тим, на погляд політолога Д. Видріна, експерти, особливо економічні, коли оцінюють можливі вигоди від асоціації, підходять до оцінки цих вигод дуже вузько. Наприклад, абсолютно не враховується чинник зміни психологічних, ментальних характеристик від дії загальноєвропейського ментально-психологічного простору. Говорячи про українську ментальність, Д. Видрін пояснює: «...Усі так звані “понти” власників підприємств закладаються в собівартість товару. Це нам здається, що якісь олігархи платять свої власні гроші за футбольних гравців, величезні стайні з десятками “Феррарі” або просто дорогих скакунів, власними збитковими медіа-холдингами. А насправді це ми платимо за їх надспоживання – грубо кажучи, за їх безмірні і безглузді “понти”. Всі вони включені в собівартість українських товарів. Тому у нас все на порядок дорожче, ніж у Європі. Так от, при зближенні з Європою, це стане нереальним. По-перше, у них будь-яка нарочита розкіш викликає, швидше, відразу, ніж

захоплення. По-друге, щоб конкурувати з європейськими товарами, доведеться знижувати собівартість своїх. А це можливо у нас не за рахунок підвищення продуктивності праці, а за рахунок зниження витрат».

Відповідаючи на питання видання «Діалог.Ua» щодо найбільш перспективних галузей економіки України, які стануть точками зростання в разі інкорпорації нашої країни у європейський ринок, І. Клименко, завідувач відділу зовнішньоекономічної політики Національного інституту стратегічних досліджень при Президентові України, сказав: «Оскільки Угода з ЄС відображає, перш за все “попит на інтеграцію” з боку великого бізнесу, то логічно передбачити, що саме традиційні галузі економіки чекають позитивного ефекту від інтеграції. Це металургія, хімічна промисловість, енергетика, легка промисловість. Можна чекати лібералізації доступу на ринки ЄС для машинобудування, оскільки передбачено зниження ввізних мит в ЄС на більшість товарів: середня ставка ввізного мита на електричне устаткування скорочується з 2,8 % до нуля, на автотранспортні засоби – з 6,3 % у середньому до 2,0 % і т. д. При цьому передбачається право України на здійснення захисних заходів для виробників легкових автомобілів тривалістю до 15 років.

Не виправдані страхи відносно напливу дешевої сільськогосподарської продукції з ЄС, навпаки, мені здається, що аграрії зможуть розширити свою присутність на ринках країн ЄС. Угода передбачає, що ЄС не зможе експортувати до України сільськогосподарські товари, що субсидуються, тобто продукцію за низькими цінами. Навпаки, для українського сільськогосподарського експорту в ЄС передбачені нульові ставки або на всю товарну групу, або на певний об'єм поставчань. Так, сторони погодилися застосовувати нульові ввізні мита в ЄС на товари, які не охоплені тарифними квотами (це близько 80 % тарифних ліній) і введення нульової тарифної ставки в межах квот для експорту в ЄС української продукції тваринництва, зернових культур. Одночасно передбачається встановлення нульових ввізних мит в ЄС майже на всі харчові продукти (близько 85 % тарифних ліній) і введення тарифних

квот з нульовою ставкою в межах квоти для експорту в ЄС продукції цукру і сиропів, соків, інших харчових продуктів».

Слід сказати і про перспективи підписання Угоди про асоціацію України з ЄС для окремих регіонів країни. Наприклад, В. Гречин, експерт Інституту економічних досліджень та політичних консультацій, під час круглого столу «Зона вільної торгівлі з ЄС: регіональні очікування напередодні підписання Угоди про асоціацію», який відбувся 13 листопада 2013 р. у м. Одеса, заявив про низку перспектив, які можуть відкритися перед Одещиною. «Статус головних морських і торгових воріт України, традиційно високий рівень ділової активності у столиці регіону, значний рекреаційний і туристичний потенціали формують основу для кращого використання Одеською областю можливостей, які надає Угода про асоціацію», – зазначив В. Гречин. «Наприклад, співпраця по річці Дунай, закріплена в Угоді про асоціацію, на 90 % стосується саме Одеської області. Так само, як і співпраця у сфері розвитку сільських територій, транспорту, підприємництва тощо, надає певні можливості для регіону. Однак створення спільних проектів і залучення іноземних інвестицій має супроводжуватися поліпшенням інфраструктури (зокрема поліпшенням стану берегової лінії), модернізацією виробництва, більшою відкритістю й ефективністю державних органів влади (наприклад, роботу з імплементації тієї ж Дунайської стратегії сьогодні українська сторона проводить на дуже слабкому рівні)», – сказав експерт. «Проте є і серйозні застереження: це застарілість виробничих фондів Одещини, один із найнижчих в Україні рівнів ефективності та відкритості влади (про що свідчить спільне дослідження Інституту економічних досліджень і Київського міжнародного інституту соціології), низький рівень дотримання прав власності в регіоні», – додав фахівець.

Директор Одеського регіонального філіалу Національного інституту стратегічних досліджень А. Филіпенко зазначив, що сьогодні Україна не має власної морської політики, тоді як Європейський Союз активно й комплексно займається цим питанням. Експерт висловив надію на те, що інтеграція в ЄС

дасть Україні змогу отримати сучасну стратегію розвитку морської галузі.

Європейська інтеграція, за словами В. Ланового, президента Центру ринкових реформ, – це в першу чергу встановлення в усіх країнах єдиного простору сучасних цивілізаційних інститутів. Відомо, що це судочинство, норми законодавства, юриспруденція в цілому, права людини і свободи, засоби масової інформації, ринкова конкурентна система без монополій, без олігархів, без грошей з державного бюджету на користь окремих осіб і т. ін. Це система, яка підтримує конкуренцію.

Деякі експерти висловлюють думку, що євроінтеграція полегшить життя українським гастарбайтерам. Так, коментуючи переваги євроінтеграції для України, доктор економічних наук, професор П. Гайдуцький у своїй статті для «Дзеркала тижня» пише про те, що українські трудові мігранти бачать у Євросоюзі основний і, головне, легальніший, ніж у Росії, ринок праці. Економіст зазначає, що, за даними Українського центру соціальних досліджень і Інституту народознавства Національної академії наук України, чисельність українських трудових мігрантів досягає 4,5–5 млн осіб, але є розрахунки, які говорять про 5,5–7 млн «заробітчани».

«За неофіційними даними, більшість українців працюють у Росії, проте за офіційними – навпаки: більше в ЄС, причому втричі. А тих, хто бажає виїхати на заробітки до ЄС, ще більше – 63 %. Отже, основний і, головне, легальніший ринок праці, українські трудові мігранти бачать у Євросоюзі, – пише П. Гайдуцький. – Ще більш вражаюча ситуація з грошовими переказами українських трудових мігрантів із-за кордону. З країн ЄС до України щорік від трудових мігрантів надходить близько 15 млрд євро. Ця сума втричі перевищує суму таких переказів з Росії. За даними Міжнародної організації з міграції [ІОМ, The International Organization for Migration (engl.)], загальний дохід українських мігрантів становить близько 35,3 млрд дол. на рік, з яких вони щорік перераховують до України 20–25 млрд дол. США, що становить близько 10–12 % ВВП країни».

Виходячи з реальних можливостей України в забезпеченні зайнятості й доходів населення, такий високий міграційний статус ЄС для українців – безперечно, позитив. Вибір і реалізація цих можливостей – за простими людьми. Це вибір права на працю, кращі заробітки, краще життя й добробут, що становить основну цивілізаційну цінність для людей. Цей вибір очевидний – він європейський.

Як же буде відбуватися еволюція системи соціального забезпечення в разі вступу України в ЄС – соціальна допомога, пенсійна система, політика урізування соціальних витрат, щоб скоротити дефіцит бюджету і т. ін? В. Фесенко відповідає: «Угода про асоціацію не передбачає урізування соціальних витрат. З дефіцитом бюджету треба боротися, долаючи величезні масштаби корупції в системі державних закупівель і вибудовуючи ефективну фінансову політику. Реформа системи соціального забезпечення потрібна не тому, що це обумовлено Угодою про асоціацію, цього вимагає логіка модернізації економіки. Але при цьому діятимуть політичні обмеження. Багато що залежатиме від політичної волі керівництва країни і міри його готовності до рішучих і послідовних дій у сфері соціальних реформ. Скоріше за все, це буде дуже хворобливий і суперечливий процес, який почнеться лише після президентських виборів 2015 р., і те, можливо, не відразу».

Більше того, В. Мовчан стверджує, що в Угоді є багато соціальних питань, а в цілому, Угода підвищує соціальний захист робітників, є окремі положення щодо безпечності робочих місць, тривалості зайнятості тощо.

Крім того, дуже важлива увага в Угоді приділена екологічним нормам, наприклад, щодо підвищення якості питної води, повітря, – це впливатиме на здоров'я населення в Україні. Екологічна частина зобов'язань є витратною для підприємств, і ці витрати будуть перекладатися також і на споживачів, але, з іншого боку, це є надзвичайно важливим, щоб люди могли жити повноцінним здоровим життям, працювати ефективніше. Але й ці вимоги, на думку В. Мовчан, будуть виконуватися поступово, там передбачаються довготривалі перехідні періоди.

Інший аспект Угоди – це захист прав інтелектуальної власності, це буде добре для інновацій, для підтримки нових ідей. З іншого боку, очевидно, що кращий захист прав інтелектуальної власності робить товари дорожчими. Тому і піратська продукція сьогодні дешева, оскільки пірати не платять авторам. Відповідно зростатиме вартість товарів, які мають компоненти інтелектуальної власності.

В Україні знизяться ввізні бар'єри для продукції машинобудування, у тому числі на інвестиційні товари, що знову-таки позитивно вплине на розвиток і модернізацію економіки, хоча, очевидно, що для того, щоб здійснювати модернізацію, треба не лише дешева пропозиція, а й попит на неї. Потрібні фінансові ресурси, наприклад дешевші банківські кредити. Угода передбачає поступову гармонізацію і зближення фінансових ринків, що означатиме усунення бар'єрів на шляху руху капіталу. Це стимулюватиме розвиток українського фінансового ринку, відкриє українському бізнесу доступ до дешевших ресурсів, сприятиме залученню іноземних інвестицій.

В. Лановий називає багато інших європейських цінностей – таких як повага до людини, захист літніх людей, охорона здоров'я й медицина, екологічна безпека. «Вирішення всієї сукупності проблем, які накопичилися в Україні в різних областях, може стати сучасним і цивілізованим, якщо будуть, наприклад, запроваджені інші норми і правила, організаційні, фінансові механізми сприяння держави малому бізнесу, а не великому багатомільярдному. Така заміна цінностей змусить країну та її керівництво розпочинати інші процеси. Не всі до цього готові, бо дехто вважає, що ми підпишемо угоду про асоціацію, а вже тут між собою все вирішимо так, як нам буде потрібно. Думаю, це буде складно, враховуючи менталітет і повагу до законів європейців – це, по-перше. А по-друге, звичайно, якщо ми самі нічого не зробимо, позитивні зміни не відбудуться, бо нам тільки дають можливість, потенціал, вказують, як це робити. А якщо ми самі не захочемо, то ніхто за нас не зробить ніяких успішних нововведень», – говорить В. Лановий.

О. Соскін, директор Інституту трансформації суспільства теж вказує на декілька питань, які може вирішити асоціація з ЄС. Після підписання Угоди, за його оцінками, однозначно станеться послаблення візового режиму. Багато категорій громадян дістануть можливість безвізового в'їзду. Перш за все, це стосується учнів шкіл, студентів, а також громадських діячів, учених, викладачів. Це буде серйозна стимул-реакція для всіх жителів України.

І друга важлива річ стосується економіки. Зніматимуться торговельні бар'єри, розширюватимуться можливості постачання до Європи українських товарів. Експерту очевидно, що повинні будуть прийти якісь інвестиції, що наші фахівці дістануть можливість працювати у європейських країнах, тобто величезний європейський ринок все одно відкриється. Це 550 млн осіб, це трильйони доларів, це величезна купівельна спроможність.

Формулюючи питання «а що ми не отримуємо?» без осяжної перспективи членства в ЄС, В. Фесенко відповідає, що не отримаємо прямі трансферти з бюджету ЄС на інфраструктурні і модернізаційні проекти, які отримували нові члени ЄС із регіону Центральної і Східної Європи. Проте, на його думку, не варто драматизувати цю ситуацію, краще вивчити позитивний досвід Туреччини, яка використовувала європейську інтеграцію без чіткої перспективи повного членства для ефективних реформ і масштабного розширення економічного співробітництва з ЄС, у тому числі й для залучення європейських інвестицій.

Щодо можливостей українсько-європейських відносин І. Шевляков, експерт Міжнародного центру перспективних досліджень, вважає, що це – шанс успішно реалізувати реформи, які там прописані, стати частиною європейського єдиного ринку, що приведе до зростання конкурентоспроможності українського ринку і до зростання рівня добробуту.

Серед ризиків, у першу чергу, він називає ризики невиконання взятих на себе зобов'язань, і тоді той потенціал, який закладений в Угоді, фактично, не буде реалізований. Він нагадує, що Україна має величезну історію невиконання

зобов'язань, причому перед різними міжнародними партнерами, починаючи від того ж Європейського Союзу і закінчуючи Міжнародним валютним фондом.

О. Соскін визнає, що з'являться і проблеми геополітичних і гео економічних відносин з Росією. За його словами, не буде жодних системних складнощів з європейськими країнами. Складнощі виникнуть саме з Російською Федерацією. І це «другий бік медалі» підписання Угоди про асоціацію.

Т. Петрушак спеціально для видання «Полемика» висловив свою думку щодо того, чого слід очікувати від євроінтеграції і чого остерегатись. За його словами, першим позитивом, який отримає країна, потрапляючи в зону впливу ЄС, буде легкий доступ до фінансових ресурсів, незначні відсоткові ставки за кредитами, простота в їх отриманні, збільшення обсягів інвестування. ЄС готовий для інвестування, але для захисту власних інвестицій потребує певних гарантій, які в першу чергу і повинні міститись в Угоді про асоціацію. На його думку, можна зрозуміти велике бажання ЄС, щоб Угода була підписана саме нинішньою владою, а не евроромантиками, тому що це забезпечить у будь-якому варіанті зміни влади послідовність інтеграційних процесів, а отже, і захист інтересів ЄС. Основну частину Угоди займають питання торгівлі, квот, мита.

Як зазначає оглядач, умови, які пропонує ЄС, не можна назвати для України взаємовигідними, але ці умови однозначно кращі, ніж в Україні сьогодні, принаймні вони поступово покращуються в перспективі. «У мене немає жодної ілюзії, що ЄС сприймає Україну не інакше як ринок споживання власної продукції. Це беззаперечний факт, і це – нормальне бажання кожної економіки – знайти додатковий ринок збуту власної продукції. Якщо ми відчуваємо себе в рабському припиненні, будучи ринком збуту, тоді виникає інше питання: чим же ми маємо зацікавити ЄС та примусити їх наповнити життям нашу банківську систему, інвестувати в нашу економіку та здійснювати інфраструктурні зміни? Для мене відповідь проста і очевидна, наш статус ринку збуту є платою за отримання фінансових ресурсів для розвитку власної економіки, і я вважаю цю плату адекватною. А далі вже все залежить від нас, чи зможемо ми, маючи достатній капітал, втримати наші ринки

сільгосппродукції, машинобудування, енергетики, чи ці сфери задавить політика і конкурентна економіка ЄС. Принаймні єврокапітал нам дає шанс. Без капіталу ці галузі шансів не мають», – говорить він.

Т. Петрушак звертає увагу на стан українських транспортних магістралей, мостів, переходів, вокзалів і аеропортів, технічного устаткування і т. ін.: «Ще коли питання асоціації не стояло на порядку денному, певні українські програми вже фінансувалися за рахунок ЄС. Тож, закономірно, що з підписанням Угоди таких програм буде більше і вони будуть масштабнішими. Здавалося б, навіщо ЄС потрібна наша інфраструктура і навіщо їм вкладати такі значні кошти у те, що їм ніколи не повернеться? Але знову ж таки відповідь проста для структур, які бажають підвищити рівень власних економік. Будуючи інфраструктуру на території України, ЄС фінансує не Україну, ЄС фінансує власні компанії, які є виконавцями робіт по цих програмах, і українська компанія в цьому процесі може бути лише третім субпідрядником другого підрядника генерального підрядника».

На думку Т. Петрушака, єврозона – це єдиний проблемний аспект в економічній співпраці з ЄС. «Молоді країни – члени ЄС є рішучими противниками вступу до єврозони. Захоплення від єврозони у таких країн, як Україна, бути не може в природі», – стверджує оглядач. «Одна валюта ефективна для країн з однаковим рівнем соціального забезпечення, рівнем доходів, можливостями національних бюджетів. Таке різноманіття, яке є у Європі, перетворює країни-учасники в країни, які вимагають долучитися до єврозони і країни, які намагаються максимально відтягнути цей момент. Для України долучення до єврозони означало би соціально-економічний колапс, а тому благо, що нам єврозону поки не нав'язують. Я є противником членства в ЄС саме у випадку вимоги введення єдиної валюти». «На жаль, про політику ЄС у сфері освіти, культури і рівності прав громадян подається інформація у дуже загостреному вигляді», – зазначає оглядач. «Відразу скажу, що я противник одностатевих шлюбів, згоден, що сексменшини потрібно лікувати, а педофілів ув'язнювати – такі речі для

Україні є абсолютно неприйнятними. ЄС буде настоювати на прийнятті в Україні законодавства про сексменшини. Але й виникає інше запитання, хто нас примушує це приймати? Україні не світить спрощення візового режиму з ЄС – геї проти. Гуманітарну політику кожної країни ЄС формують самі країни, і наскільки ми сприйнемо рекомендації, це також наша особиста справа», – упевнений він.

Щодо демографічної політики, то оглядач зауважує на загрозі виникнення під Києвом китайського, мусульманського, будь-якого іншого кварталу, чи за прикладом міст ЄС, приміських гетто. Він прогнозує, що від толерантності до тоталітаризму перехід буде досить швидкий. «Чого потрібно остерігатись, так того, що ЄС з задоволенням побудувало би на території України, за власні кошти, маленькі гетто для “відселенців”, підбадьорила би гарним “соціалом” і додатковими пільгами. Проте, з іншого боку, ЄС активно фінансує укріплення східного кордону України, а це убезпечить Україну від напливу емігрантів із Середньої Азії і Кавказу. Таким чином, ЄС захищає себе, захищає і нас», – упевнений Т. Петрушак.

Позитивом в асоціації, на його думку, є відкритість кордонів. А отже, розширюються можливості для зайнятості й працевлаштування населення.

Безперечним, на думку оглядача, є економічний ефект від «заробітчан». У минулому році кошти, направлені в Україну найманими працівниками, перевищили розмір прямих іноземних інвестицій, 6 млрд дол. було вийнято з економік чужих країн і спрямовано в Україну. Отже, ЄС – це прорив у фінансовому секторі, технологічні та інфраструктурні інвестиції, розвиток торгівлі, і це є позитивом.

На думку Т. Петрушака, негатив лежить лише в гуманітарній сфері, тому на даному етапі інтеграції, коли мова йде лише про асоціацію, в основному, економічну, він не бачить їй розумної альтернативи. Коли постане питання про повне членство, тоді поряд з економічним блоком постане блок гуманітарний і рішення прийняти вже буде складніше. Оглядач каже: «Для мене не питання, чи потрібна нам євроінтег-

рація, питанням є те, наскільки ефективно ми зможемо відстояти та забезпечити наші інтереси у Європі, адже нам немає куди рухатись. Ми і є Європа» (Петрушак Т. Polemika (<http://polemika.com.ua/news-123493.htm>). – 2013. – 1.08).

Розглядаючи питання євроінтеграції, не можна не оминати і думки фахівців щодо того, чи хочуть українські олігархи до ЄС та наслідків такого вступу для бізнесу.

Власники великого бізнесу в Україні, у переважній більшості, підтримують асоціацію з Європейським Союзом. Про це говорять і експерти, і самі бізнесмени. Винятком є олігархи, які очолювали підприємства за радянські часи і не хочуть перелаштовуватися. Фахівці констатують, що останнім аргументом на користь асоціації з ЄС стала «торговельна війна», ініційована Росією.

«Підписання Україною Угоди про асоціацію з Європейським Союзом принесе зміни, вигідні для великого бізнесу», – заявляв радіо «Свобода» власник аграрних та харчових підприємств, один з 50 найбагатших українців за версією журналу «Форбс», депутат-«регіонал» Б. Колесніков. «У нас не може бути таких груп, які не підтримують євроінтеграцію. Чим сильнішою буде конкуренція, тим краще розвиватимуться українські підприємства, бо конкуренція породжує якість. У мене і в моїх друзів є підприємства з найсучаснішою технікою, з роботами, яких не існує більше ніде в світі. Тому нам немає чого боятися європейських конкурентів», – запевняє він.

Шведський економіст А. Ослунд висловив думку про те, що в українському бізнесі дуже мало тих, хто виступає проти асоціації з ЄС та за Митний союз. «Один із найбільших прихильників асоціації – друга після Президента за впливовістю людина в Україні – Рінат Ахметов», – сказав А. Ослунд. Він бачить причину такого ставлення в тому, що Р. Ахметов продає свою сталь країнам ЄС.

Р. Ахметов, зі свого боку, у коментарі журналістам зазначив, що після торговельного протистояння з Росією, Україна має винести важливі уроки. «Ця ситуація на кордоні зробить сильнішими Україну, український бізнес і кожного українця. Ми з цього маємо набути досвіду, подивитися на себе: що ми

робили правильно і неправильно. Правильно – проаналізувати, і в майбутньому щоб ми від цього лише ставали сильнішими», – зазначив Р. Ахметов. – І щоб ми від цього не залежали. Щоб від України залежало, а Україна не залежала».

На думку окремих експертів, у Митному союзі бізнес українців буде під загрозою. «Переважає більшість українських олігархів зацікавлена в тому, щоб Україна долучилася до асоціації з ЄС», – заявив у коментарі радіо «Свобода» політолог О. Палій. «Усі розуміють, що в разі серйозної інтеграції до Митного союзу, їхні бізнеси є під загрозою – бо права власності, верховенство закону в Росії часто є порожніми словами. Все їм подобається у Європі, передусім недоторканність власності. Одна проблема: європейські закони вони не дуже хочуть виконувати», – підсумовує політолог.

Однак, як зазначив у розмові з радіо «Свобода» інший український політолог В. Бала, серед основної маси власників великого бізнесу, які прагнуть до Європи, є певні винятки. «Олігархи сподіваються не лише збільшити доступ до європейських ринків, а й захистити свій капітал, легалізувати його. Винятки – так звані “червоні директори”, тобто мільйонери пенсійного віку, які звикли інтегруватися в пострадянський простір або лише користуються дивідендами, а бізнесом займаються менеджери. Ці люди не хочуть нічого змінювати», – пояснює В. Бала.

Таких серед українських бізнесменів, на думку політолога – не більше ніж 10 %. О. Палій називає й інший виняток: на його думку, колишній російський, а нині – український бізнесмен, новообраний депутат-«регіонал» В. Новинський неоднозначно ставиться до вибору між ЄС та Митним союзом, оскільки, з одного боку, він походить з Росії та мав там бізнес, з іншого – добре знає, що в Митному союзі більше шансів втратити свої активи, ніж в асоціації з ЄС.

Попри загальне позитивне ставлення великого бізнесу до асоціації з ЄС, у представників кожної галузі є свої специфічні погляди та свої інтереси щодо цього. Зокрема, директор Українського клубу аграрного бізнесу В. Лапа зазначає, що на власників агропромислових холдингів угода не матиме ані

значного позитивного, ані негативного впливу. «Угода про асоціацію – дуже збалансована, вільна торгівля в частині АПК – умовність, бо найбільш болючі позиції для європейських фермерів з неї вилучені, тож там будуть якісь мита, квоти чи стримувальні заходи для українських виробників. Вільної торгівлі за всіма вигодами аграрної продукції не буде», – говорить він.

Як вважає експерт Інституту енергетичних стратегій Ю. Корольчук, подібні неоднозначні очікування мають і співвласники великого бізнесу в паливно-енергетичному секторі, зокрема і групи Д. Фірташа, І. Коломойського, Г. Боголюбова та ін. «З одного боку, асоціація з ЄС відкриє дорогу іноземним інвесторам та кредитним коштам, що вигідно для галузі, з іншого – збільшиться конкуренція, вартість енергоресурсів зросте до середньоєвропейського рівня. Це означає, що власникам енергетичних об'єктів треба або модернізувати їх, або виходити з ринку», – зауважує експерт.

Основним аргументом за європейську інтеграцію, на думку багатьох аналітиків, залишається те, що в умовах об'єднаної Європи українські олігархи можуть отримати гарантії збереження своїх активів, на відміну від Митного союзу з Росією.

Відповідаючи в інтерв'ю виданню «Діалог.ua» на запитання про місце й роль України в асоціації з Євросоюзом, Д. Видрін висловив таку думку: «Можу з упевненістю сказати, що через 10 років у нас не буде олігархів, оскільки, за визначенням, їх в Європі не існує. З деякими ми попрощаємося без жалю, з іншими – з легким болем, оскільки з їх зникненням зникнуть деякі футбольні клуби, деякі телеканали, які створені не стільки суспільним інтересом, скільки пихатістю надбагатих людей. Отже, зміни будуть, але скромніші, ніж ми чекаємо. Хоча для декого вони будуть і драматичні».

В. Фесенко з цього приводу говорить: «Якраз за олігархів я менше всього хвилююся. Вони вміють пристосовуватися до плінних умов. Урешті-решт, європейська інтеграція – це і їх вибір, причому усвідомлений. Зі штучними монополіями доведеться розлучатися, але це буде не миттєво, і не так просто і швидко, як здається».

В. Лановий, між тим, звертає увагу, що інвестори поки що не звернули свій погляд на Україну, щоб розвивати тут бізнес, будувати заводи. «Для західних бізнесменів це справжня головоломка, – проблеми із законодавством, хабарі, тощо. І ці “правила” настільки міцно укорінилися в Україні, що бізнесмени з Заходу один одному про це розповідають. А коли терпець уривається, банки закривають і повертають гроші на Захід, інвестори йдуть звідси, у їхнього бізнесу тут немає шансів. От коли ми будемо в Європейському Союзі, і в Україні виникнуть якісь гарантійні механізми, то тоді, можливо, почнуть дивитися на нашу економіку, на наші міста як на більш привабливі об’єкти для інвестування. Але якщо ми нічого не змінимо, й будуть так, як і зараз, “хазяїнувати” податківці, митники, міліціонери, які нібито керують країною і бізнесом, а насправді – вбивають бізнес, то звичайно, ніяких перспектив у європейської інтеграції не буде. Тобто, все залежить від нас», – вважає експерт.

О. Соскін робить дуже важливий висновок, що асоціація з Європою – це ще і перспектива ліквідації корупції, яка не дає розвиватися економіці. «Кланова економіка не розвивається, вона просто функціонує. Це перше, що станеться. Я не говорю вже про інші важливі зміни, такі як поліпшення охорони здоров’я і ліквідація епідемії СНІДУ та туберкульозу, якими охоплена Україна. Це можливість перервати процес “отваринення” населення, перетворення його в карнавальний біосоціум. Хоча в Європі теж є багато проблем, але вигод від зближення з Європейським Союзом незрівнянно більше», – упевнений експерт.

Не можна не звернути увагу й на інші перспективи євроінтеграції, які озвучив О. Соскін: «Наші громадяни дістануть можливість краще інтегруватися в європейський простір. Це інвестиції для малого бізнесу, це, поза сумнівом, розвиток місцевої самоврядності. Це можливість виїхати на роботу в європейські країни, це колосальні можливості для молоді – навчання, робота, зв’язки, створення сім’ї, кар’єра. Це можливість реалізації різних проектів – культурних, освітніх, наукових.

Як би це не було, прийде і дотримання демократичних принципів. Це – розвиток конкуренції, свободи слова, зборів, плюралізм, різноманіття, все це буде тепер присутнє завдяки асоціації. Після висновку асоціації, перехід до диктатури в Україні буде нереальним для жодної з політичних сил. Україна стає частиною величезного культурного, інформаційного, ділового, наукового, економічного простору. І, звичайно ж, це затвердження демократичних цінностей.

Це припинення розвитку печерного, кланово-олігархічного, дикого капіталізму нашого зразка і повне відторгнення диктатури, відторгнення двополюсного суспільства з купки мільярдерів і маси бідних людей. Це перехід до моделі народного капіталізму і широкого середнього класу. Це величезна перспектива і ні з чим не порівнянні можливості – на альтернативні джерела енергії, перехід до 5 і 6 технологічним устроєм, вихід з воронки ентропії, у якій країна перебуває зараз. І, звичайно ж, це звільнення від російської “газової голки”, на якій ми “сидимо” зараз. Це перехід до екологічно чистого середовища. Урешті-решт, ми навчимося, як жити без сміття, не знищуючи українську природу».

Як відомо з останніх подій в Україні, влада відклала на поки ще не чітко визначений термін підписання Угоди про асоціацію з ЄС. Економіст В. Старинець, так само як і більшість «регіоналів», упевнений, що не варто поспішати з євроінтеграцією, і розповідає, чому: «Якщо не пом’якшити умови Угоди про асоціацію, великі транснаціональні корпорації Заходу витіснять з ринку вітчизняний малий бізнес, що неминуче призведе до зростання безробіття й загострення соціально-політичного напруження в суспільстві».

«Економічних “плюсів” від нинішнього варіанта Угоди про асоціацію небагато. По-перше, українська економіка повинна в максимально стислий термін модернізуватися, щоб стати конкурентоспроможною. Це можливо зробити шляхом введення європейських стандартів якості, енергоефективності й екологічності, сучасних методів управління. По-друге, українські експортери будуть заощаджувати деякі суми внаслідок зменшення ввізного мита (до 487 млн євро)», – зазначив він.

Однак, за його словами, це не компенсує втрати української промисловості від появи на її ринку дешевих і якісних європейських товарів, уведення з боку Росії обмежень для української продукції (очікувані мінімальні втрати від санкцій – 3 млрд дол. щорічно). Крім того, на думку економіста, переваги асоціації не зможуть перекрити втрат внаслідок збереження торговельних бар'єрів з боку ЄС для продукції базових галузей української економіки: металургії, хімії, машинобудування. «Незважаючи на очевидну привабливість європейських технологій і стандартів у сфері виробництва, Україні необхідний досить тривалий перехідний період, протягом якого модернізація виробничої інфраструктури здійснювалася б не авральними темпами, а поступово», – вважає економіст.

В. Старинець констатує, якщо не пом'якшити умов асоціації з ЄС, транснаціональні корпорації витіснять український малий і середній бізнес.

У світлі обвинувачень української влади міжнародними оглядачами та політиками в домовленості з Російською Федерацією щодо невідання Україною Угоди з ЄС, цікавими є думки російських експертів. Наприклад, А. Окара, російський політолог і політтехнолог (етнічний українець, єдиний відомий російський політолог, який володіє українською мовою, автор більше 100 публіцистичних статей в українській пресі), напередодні підписання асоціації України з ЄС, зазначав: «Від асоціації з Євросоюзом Україна отримає певну кількість нових можливостей, новий формат, який буде впливати на внутрішній політичний устрій. Я вважаю, що цей вплив буде в цілому позитивним і сприяти конкурентоспроможності України, а саме: це розвиток політичних відношень у державі, це обмеження монополії влади і обмеження владного свавілля.

З іншого боку, вона отримає масу проблем, масу речей, які неможливо на даний момент дуже точно прогнозувати. Я думаю, що головна проблема української євроінтеграції полягає в тому, що українська еліта розглядає євроінтеграцію і підписання цієї угоди про зону вільної торгівлі не як якийсь прагматичний акт, а як ідеологічно мотивований “прорив в земний рай”.

Це неправильна стратегія. І один із наслідків цієї стратегії – якраз в тому, що Україна не дуже жорстко торгувалася з Євросоюзом щодо умов підписання цієї угоди. І в результаті, що буде з українською промисловістю, що буде, головне, з українським сільським господарством, що буде з українськими чорноземами, з транзитним потенціалом і ще багато чим – це в комплексі прорахувати не вдасться. Напевно, це і неможливо. Але особисто моя позиція узагальнена така: у економічному вимірі Україна отримає більше проблем і більше негативу, ніж позитиву» (Окара А. Who is Mr. Глазьев? inpress.ua (<http://inpress.ua/ru/speech/16916-andrey-okara-who-is-mr-glazev>). – 2013. – 24.09).

Очільники міністерств України сьогодні намагаються пояснити відтермінування Угоди існуючими проблемами в галузях, які потребують вирішення перед її підписанням.

Так, своє бачення щодо подальшого євроінтеграційного шляху України, після «зриву» Євроінтеграції, висловила міністр охорони здоров'я Р. Богатирьова. «Міністерству охорони здоров'я України для імплементації всіх домовленостей у рамках євроінтеграції через дефіцит фінансових ресурсів необхідно більше часу», – пояснила міністр. «Підсумки вільнюського саміту для нас означають, що ми продовжуємо курс на євроінтеграцію й на модернізацію економіки України. В основі модернізації економіки й всіх інших напрямків, без сумнівів, стоїть людина – її здоров'я й життя. Тому всі проекти, які ми передбачали для модернізації галузі охорони здоров'я, залишаються для нас надзвичайно актуальними. Щоб ми могли виважено імплементувати всі домовленості попереднього років, нам необхідний час. Це й зміни законодавства, це й технічні регламенти, які ми повинні впроваджувати для медичного встаткування, це й стандарти лікування... Для цього необхідно не тільки серйозний нормативний фундамент, але й фінансові ресурси», – сказала глава відомства, відзначивши, що в нинішній непростій економічній ситуації недолік саме цього виду ресурсів призводить до деяких затримок. «Я думаю, що дефіцит ресурсів не дозволив би нам виконати ті вимоги, які перед нами ставилися, і ті зобов'язання, які ми

на себе взяли. І для того, щоб все-таки рухатися цим шляхом, без сумнівів, нам треба переглянути свої можливості. А на це необхідний час», – зазначила Р. Богатирьова. При цьому міністр акцентувала увагу на тому, що робота з виконання раніше поставлених планів не припиняється. «Наш курс залишається незмінним: євроінтеграція Української держави зі своїм стратегічним партнером – ЄС», – підкреслила Р. Богатирьова.

У контексті вищезазначеного, згадаємо про деякі застережливі прогнози політиків, які вони робили перед самітом у Вільнюсі.

Зрив євроінтеграції після тривалого «розкручування» цієї теми українською владою, як зазначав політолог В. Карасьов, призведе до серйозного розчарування. «Останнім часом настільки розкрутили євроочікування, що будь-який збій, пробукування їх, тим більше не підписання угоди, загрожує великим розчаруванням. Це – як у випадку після Майдану, де також настільки були завищені очікування, що потім нікому нічого не пробачили. І не важливо, хто прав, хто ні. Але пробачення немає нікому. Якщо не буде підписано Угоду, це потягне за собою великий геополітичний скандал», – прогнозував В. Карасьов.

Народний депутат Б. Тарасюк заявляв, що в разі провалу саміту у Вільнюсі Угода про асоціацію між Україною і ЄС може бути підписана не раніше 2015 р.

П. Порошенко у бесіді з журналістами в кулуарах парламенту висловлював застереження, що у випадку, якщо Україна втратить шанс на підписання Угоди про асоціацію з Євросоюзом в листопаді 2013 р., у майбутньому, до цього можна буде повернутися не раніше 2016 р. Він нагадував, що це буде остання дієва сесія Європарламенту. «Після підписання Угоди про асоціацію, її ще належить ратифікувати. Зараз депутати Європарламенту можуть цим займатися. Але в разі упущеної можливості, відновити переговори Україна зможе лише у кінці 2014 р. Але в той момент Україна буде вже в круговерті президентських виборів», – резюмував П. Порошенко. Він акцентував на тому, що досягти реальної ефективності з відновлення переговорів і почати заново процес руху до підписання

Угоди про асоціацію з ЄС буде вже вкрай складно. «Яким чином українському народові ще три роки до 2016 р. жити, яким чином розвиватися українській економіці і українським виробникам в очікуванні відновлення переговорів для підписання Угоди про асоціацію? Невідомо», – сказав народний депутат.

Питання щодо того, скільки українському народові жити в очікуванні цієї доленосої події, насправді, сьогодні залишається відкритим. При цьому, як зазначив В. Фесенко, Європу не варто ідеалізувати. У ЄС немало своїх проблем. І Євросоюз потребує нового імпульсу для розвитку. Але очевидно й інше – це один з найбільш розвинутих регіонів у світі, переваги якого мають бути враховані при визначенні перспектив нашого власного розвитку (*Матеріал підготовлено з використанням інформації таких видань: Політика и культура (http://www.pic.com.ua/minzdorovyа-dlya-jevrointehratsiji-neobhidno-bilshe-chasu.html). – 2013. – 1.12; Аратта (http://aratta-ukraine.com/news_ua.php?id=21600. – 2013. – 6.09; lb.ua (http://lb.ua/news/2013/10/29/236588_472_ukraintsev_storonniki.html). – 2013. – 29.10; Політика и культура (http://www.pic.com.ua/ekspert-rozpoviv-chomu-ne-vartopospishaty-z-jevrointehratsijeyu.html). – 2013. – 26.11; Цензор.нет. (http://censor.net.ua/news/259078/storonniki_tamojennogo_soyuza_ne_vernutsya_k_yanukovichu_daje_posle_sryva_evrointegratsii_ekspert). – 2013. – 8.11; vlasti.net (http://newsland.com/news/detail/id/1192977/). – 2013. – 10.06; Цензор.Нет (http://censor.net.ua/news/259014/esli_ukraina_provalit_podpisanie_soglasheniya_s_es_pridetsya_jdat_2016_goda_poroshenko). – 2013. – 8.11; Міжнародний фонд «Відродження» (http://www.irf.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=41432:2013-11-15-13-00-37&catid=28:news-euro&Itemid=32). – 2013. – 15.13; Диалог.ua (http://dialogs.org.ua/ru/dialog/page156-2405.html); (http://dialogs.org.ua/ru/dialog/page156-2416.html); http://dialogs.org.ua/ru/dialog/page156-2415.html); (http://dialogs.org.ua/ru/dialog/page156-2395.html); (dialogs.org.ua/ru/dialog/page156-2419.html); (http://dialogs.org.ua/ru/dialog/page156-2432.html);*

(<http://dialogs.org.ua/ru/dialog/page156-2416.html>);
(<http://dialogs.org.ua/ru/dialog/page156-2419.html>);
(<http://dialogs.org.ua/ru/dialog/page156-2432.html>);
(<http://dialogs.org.ua/ru/dialog/page156-2432.html>);
(<http://dialogs.org.ua/ru/dialog/page156-2408.html>).

С. Горовая, науч. сотр. ФПУ,
канд. наук по соц. коммуникациям

Президент: «Мы обязаны в декабре принять бюджет. Страна должна жить нормальной жизнью»

Правительство подготовило проект Госбюджета на 2014 год и ждет возможности подать его на рассмотрение Верховной Раде. Об этом, как сообщают СМИ, заявил первый вице-премьер-министр С. Арбузов. Он подчеркнул: «Проект Государственного бюджета на 2014 год уже готов. И мы готовы передавать документ в парламент, как только парламент будет готов его рассмотреть. Мы готовы. Мы работаем и с Европой. Мы работаем и с Россией. Мы работаем со всеми нашими торговыми партнерами. И, как вы видите, ситуация сегодня в экономике стабильна. Кабмин работает, Президент работает, Верховная Рада работает. Платятся пенсии, зарплаты, социальные выплаты».

Следует напомнить, что Кабинет Министров 14 сентября зарегистрировал проект Госбюджета на 2014 год, однако Председатель Верховной Рады В. Рыбак вернул его правительству на доработку. В правительстве не раз подчеркивали, что Госбюджет-2014 дорабатывается в связи с неопределенностью по поводу цены газа.

20 сентября во время «часа правительства» в Верховной Раде первый заместитель министра финансов Украины А. Мярковский заявил, что Кабинет Министров не может окончательно сформировать бюджет на 2014 г. В частности, его доходная и расходная части, в связи с принятием Верхов-

ной Радой новых законов, с одной стороны, увеличивают доходы, а с другой – нуждаются в дополнительном финансировании из бюджета.

Как известно, на прошлой неделе Президент Украины заявил о необходимости принять главное финансовое расписание страны до нового года. «Мы обязаны в декабре принять бюджет. Страна должна жить нормальной жизнью. Мы обязаны найти все решения с нашими стратегическими партнерами в экономике», – сказал Президент.

Кроме того, как информируют СМИ, В. Янукович добавил, что его последний визит в Китай был «неслучайным», потому что Украине «нужно искать рынки сбыта продукции, нам нужно искать партнеров, с которыми мы бы могли увидеть общие интересы, которые бы пошли на пользу нашим странам» (<http://tribuna.com.ua/news/349851.htm>, 10.12.2013).

Обращает на себя внимание, что еще ранее Президент Украины подчеркивал, что Государственный бюджет 2014 года будет спланирован таким образом, чтобы существенно увеличить финансирование развития регионов. «Бюджет-2014 должен быть бюджетом развития регионов. Потому что уже заработал Региональный фонд развития. И на следующий год мы, возможно, впервые за все годы независимости, будем иметь такой цивилизованный подход к использованию денежных средств на развитие регионов», – говорил глава государства (<http://glavcom.ua/news/169932.html>, 2.12.2013).

По его словам, объемы финансирования для развития регионов должны быть «несколько десятков миллиардов гривен... Такую цель мы поставили», подчеркивал Президент.

В. Янукович также выражал надежду на то, что экономическая ситуация в следующем году будет лучше. «Я считаю, что экономика в следующем году будет лучше, чем экономика в этом году. Есть много оснований так думать... Мы видим, что будет рост. А это значит, что будет лучший бюджет», – говорил он. По убеждению Президента, это станет основой для дальнейшего повышения заработных плат, пенсий и социальных выплат.

Примечательно, что в понедельник, 16 декабря, на совещании с нардепами от Партии регионов в штабе ПР в кинотеатре

«Зоряний» Премьер-министр Украины Н. Азаров намерен обсудить вопрос принятия бюджета на 2014 г. Об этом журналистам сообщил перед началом заседания пресс-секретарь Премьера В. Лукьяненко. «Сложно сказать, когда будет принят бюджет, но его необходимо принимать, и Премьер будет убеждать в необходимости принятия бюджета в самое ближайшее время», – сказал он (<http://gigamir.net/money/economics/pub459449>, 16.12.2013).

При этом ранее Председатель Верховной Рады Украины В. Рыбак не исключал, что Государственный бюджет на 2014 год не будет принят в декабре. Он отмечал, что «все сроки рассмотрения бюджета на 2014 г. прошли».

Такого же мнения придерживался и лидер фракции Партии регионов в Верховной Раде А. Ефремов, сообщая, что правительство может встретить 2014 г. без утверждения бюджета. Он подчеркивал: «Я не исключаю варианта, что, возможно, в зависимости от того, как будет работать парламент, месяц январь мы будем работать по 1/12 бюджета текущего года» (<http://www.profi-forex.org/novosti-mira/novosti-sng/ukraine/entry1008189620.html>, 2.12.2013).

В экспертной среде также комментируют ситуацию с Государственным бюджетом на 2014 год. Так, исполнительный директор Международного фонда Блейзера О. Устенко считает, что «шансы на принятие бюджета до конца года довольно малы, что чревато колоссальными рисками. Ведь до принятия документа продолжение переговоров с МВФ будет нереальным, а возможности для привлечения внешних займов – утерянными».

Сходной позиции придерживается и эксперт Ассоциации городов Украины по вопросам бюджетного законодательства А. Слобожан, который уверен, что если парламенту и удастся принять документ до конца года, органы местного самоуправления не успеют принять местные бюджеты. Ведь, по информации эксперта, пока нет никакой возможности осуществлять расчеты на 2014 г., так как для этого не было предоставлено ни одного индикатора.

Возможности подготовки «реалистичного документа» не видит также и кандидат экономических наук, глава Комитета

економистов України А. Новак. «Я не советовал бы правительству сейчас браться за формирование бюджета на следующий год, так как нет даже базовых параметров. Пусть пока остаются параметры этого года. Дело ведь не в сроках принятия, а в качестве этого документа. Действующее правительство не сможет сформировать реалистичный бюджет», – заявлял эксперт (<http://nbnews.com.ua/ru/news/106922>, 4.12.2013). Он подчеркнул, что если «бюджет будет дефицитным, то это будет сознательным продолжением экономического кризиса в стране». А. Новак также выразил надежду на то, что бюджет Украины на 2014 г. будет принимать уже другое правительство.

Маловероятным принятие бюджета в ближайшее время считает также шеф-редактор журнала «Бухгалтер», заслуженный экономист Украины, член-корреспондент АЭНУ А. Кириш. По его словам, «страна до сих пор не определилась, с кем она будет – с Россией или Европой, а следовательно, какие будут цены на газ, какая будет получена финансовая помощь и от кого. В таких условиях бюджет будет бессмыслицей».

А. Кириш напомнил о том, что «в начале 1990-х годов США потребовали от Украины срочно принять бюджет, и его приняли в ту же ночь: вы хотели бюджет – нате вам бюджет. А потом корректировали цифры, причем не те, что справа, а те, что слева – в ключевой цифре бюджета доходов и расходов». То есть, пояснил экономист, «бюджет был профанацией».

«Если хотят принять бюджет сам по себе, – предположил аналитик, – то его, конечно, могут принять, но реальным бюджетом он станет только после того, как появится уверенность в том, с кем мы будем дружить, кто нам будет помогать, кто не будет помогать, каковы будут цены на газ, а самое главное – кто будет в Украине субъектом реальной власти... И если власть поменяется (а все к этому идет), то и бюджет будет меняться. Поэтому сейчас максимально несвоевременно принимать бюджет – он будет условным», – заявил А. Кириш (<http://from-ua.com/news/5540679846213.html>, 12.12.2013).

В свою очередь руководитель Института медиа-моделирования и политико-экономического анализа Е. Черненко имеет

несколько иную точку зрения. Он считает, что Верховной Раде Украины и правительству необходимо сегодня сосредоточиться на работе над проектом Госбюджета на 2014 год. «Какие бы события не происходили в политической плоскости, задача и правительства, и всех органов власти – обеспечить нормальную жизнедеятельность государства. Тем более что события сегодня локализованы в Киеве – остальная страна живет, в общем, нормальной жизнью. И 1 января у регионов, в больших и маленьких городах и селах, возникнет вопрос: по какому бюджету работать, какие зарплаты людям платить, какие пенсии...» – сказал эксперт (http://gazeta.ua/ru/articles/business/_eksperty-napomnili-politikam-chto-strana-do-sih-por-bez-byudzheta-2014/530087, 5.12.2013).

СМИ цитируют слова Е. Черненко: «Есть такая поговорка: “Война войной, а обед – по расписанию”. Политики, причем это касается политиков и от власти, и от оппозиции, обязаны помнить об ответственности, которую они на себя взяли перед людьми. Образно говоря, надо забывать о политике и подумать, как накормить народ в следующем году».

И, безусловно, нельзя не согласиться с мнением эксперта о том, что политикам как от власти, так и от оппозиции не следует забывать в пылу политической борьбы об ответственности перед народом.

В контексте происходящих в Украине резонансных событий принятие Госбюджета является важнейшим стабилизирующим фактором. И поскольку по уже опубликованным отзывам, касающимся его проекта, этот бюджет впервые в послеоранжевый период будет предусматривать рост финансирования по наиболее чувствительным для общества направлениям развития – данный документ может существенно способствовать укреплению действующей власти. Можно предположить, что это понимает оппозиция и приложит все усилия для срыва его принятия.

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Верховна Рада України повинна відновити свою визначену Конституцією діяльність у повному обсязі. Про це заявив Голова Верховної Ради України В. Рибак у понеділок, 16 грудня, на засіданні погоджувальної ради.

В. Рибак наголосив, що в ситуації, яка склалася, Верховна Рада України має залишатися головним центром політичної дискусії в країні. «Нам усім необхідно повернутися до парламенту та відновити його повноцінну роботу», – наголосив він. – Я певен, що для всіх нас наступив момент істини та усвідомлення нашої відповідальності як політиків перед державою, народом та своєю совістю. Я хочу почути оцінки та конструктивні ініціативи представників усіх фракцій, керівників усіх комітетів. Пленарне засідання у вівторок я оголошую днем “відкритої трибуни” та надам слово не лише лідерам фракцій, а й усім іншим народним депутатам, які захочуть висловити свої позиції і думки щодо нинішньої ситуації в державі».

В. Рибак нагадав, що за календарним планом нинішній пленарний тиждень – останній у поточному році. При цьому він підкреслив, що зупинка парламентського процесу унеможливила своєчасне подання проекту Державного бюджету України на 2014 рік, розгляд ряду важливих законопроектів, спрямованих на підтримку фінансово-економічної стабільності держави, вирішення нагальних питань соціального спрямування, галузевого розвитку та забезпечення людей роботою.

Парламент, за словами В. Рибак, є головною політичною платформою країни, де висловлюються думки, позиції усіх сторін заради прийняття рішень в інтересах держави й народу України. «Але це не політичний клуб, куди за бажанням можна приходити або не приходити. До парламенту кожного з нас обрали люди, 45 млн українських громадян. І ми не маємо ані політичного, ані морального права залишити їх на самоті з проблемами та невідомістю, за яку ми маємо нести відповідальність», – підкреслив він.

«Прийміть до відома розданий вам проект розкладу пленарних засідань на поточний тиждень, врахуйте його у своїх робочих календарях і приступайте до роботи», – підсумував Голова Верховної Ради (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 16.12).

Голова Верховної Ради України В. Рибак у понеділок, 16 грудня, провів зустріч з колишнім головою Сейму Литовської Республіки, депутатом Європейського парламенту В. Ландсбергісом.

Під час зустрічі відбувся обмін думками щодо шляхів урегулювання ситуації в Україні.

Керівник парламенту, зокрема, наголосив на важливості утримання процесів, що відбуваються в державі, у конституційному річищі, а також на важливості всебічного об'єктивного розслідування й оцінки всіх правопорушень, що мали місце останнім часом.

Голова Верховної Ради також зазначив, що жодних законних підстав для дострокових парламентських і президентських виборів немає, нагадавши, що світова спільнота визнала законність і демократичність виборів Президента України у 2010 р. та парламенту – у 2012 р.

В. Рибак підкреслив, що курс України на євроінтеграцію залишається незмінним, зауваживши на необхідності збереження партнерських відносин з Російською Федерацією (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 16.12).

Голова Верховної Ради України В. Рибак категорично заперечує можливість вирішення парламентської кризи силовими методами. Відповідаючи на запитання журналістів після завершення засідання погоджувальної ради, В. Рибак зауважив, що в разі продовження блокування парламенту Верховна Рада працювати не зможе.

Разом з тим він категорично заперечив можливість застосування силових методів для поновлення роботи парламенту.

При цьому Голова Верховної Ради наголосив, що парламент є вищим законодавчим органом нашої держави, а не «політичним клубом, куди хочу – прийду, а хочу – не прийду». За його словами, депутати, яких обрали 45 млн виборців, повинні виконувати свої зобов'язання в частині законодавчої роботи. «Парламент повинен працювати і виконувати свою законодавчу функцію», – сказав він.

Відповідаючи на запитання журналістів, В. Рибак висловив думку, що представники опозиції повернуться до роботи в сесійній залі після завершення засідання Українсько-російської міждержавної комісії, яке відбудеться 17 грудня в Москві під головуванням президентів України й Російської Федерації.

Керівник парламенту зазначив, що за підсумками роботи комісії планується підписання ряду «двосторонніх взаємовигідних угод з економічних питань», жодна з яких не стосується вступу України до Митного союзу. «Думаю, що керівники опозиції все це побачать, і думаю, що на цьому тижні парламент працюватиме», – сказав В. Рибак (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 16.12).

Верховна Рада України може розглядати питання про відставку уряду тільки на наступній сесії. На цьому наголосив Голова Верховної Ради України В. Рибак, відповідаючи на запитання журналістів після завершення засідання погоджувальної ради.

«Для того щоб розмовляти на цю тему, треба мати проект постанови про недовіру уряду. На цю хвилину такої постанови у Верховній Раді немає», – сказав В. Рибак. За його словами, «як вона з'явиться і буде 150 підписів, як депутати внесуть пропозицію, я зобов'язаний направити всі документи у всі комітети», які розглянуть проект і внесуть відповідні пропозиції.

Парламент, сказав В. Рибак, може розглядати питання про недовіру уряду тільки на наступній сесії. Відповідаючи на запитання щодо можливості кадрових ротацій в уряді, Голова

Верховної Ради висловив думку, що вони відбудуться, і нагадав, що ці питання належать до компетенції глави держави.

В. Рибак сказав, що нині Президент України В. Янукович аналізує роботу кожного члена уряду, і не виключив, що реформатування Кабінету Міністрів відбудеться, про що глава держави може оголосити найближчим часом (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>)*. – 2013. – 16.12).

Спікер парламенту В. Рибак прогнозує, що найближчим часом Президент В. Янукович оголосить про реформування уряду. Про це він заявив на брифінгу, передає кореспондент УНН.

Керівник парламенту прогнозує, що після того, як діяльність міністрів оцінить В. Янукович, у складі уряду відбудуться зміни. При цьому голова ВР додав, що конкретно не обговорював з Президентом, про які посади в уряді йдеться.

За інформацією ЗМІ, В. Янукович може звільнити найближчим часом міністра економічного розвитку і торгівлі І. Прасолова, міністра закордонних справ Л. Кожару й міністра промислової політики М. Короленка за те, що вони вчасно не поінформували уряд про загрози, які несе підписання Угоди про асоціацію з ЄС для економіки України (*Українські Національні Новини (<http://www.unn.com.ua>)*. – 2013. – 16.12).

Голова Верховної Ради України В. Рибак сподівається, що проект Державного бюджету на наступний рік надійде до парламенту на цьому тижні.

Відповідаючи на запитання журналістів після завершення засідання погоджувальної ради, В. Рибак повідомив, що відповідної домовленості було досягнуто під час розмови з Прем'єр-міністром України М. Азаровим. Після цього, сказав він, проект основного фінансового документа країни буде направлений до комітетів, щоб усі депутати мали можливість з ним ознайомитися і внести свої зауваження.

В. Рибак нагадав, що останній пленарний тиждень нинішньої сесії буде в січні наступного року. «Я планую, що на цьому тижні ми розглянемо проект Держбюджету в першому читанні, направимо його до профільного комітету для підготовки до розгляду в другому читанні, щоб на початку наступної сесії в лютому депутати мали можливість його прийняти в цілому», – сказав керівник парламенту, додавши, що Держбюджет необхідно розглядати «дуже ретельно» відповідно до Регламенту роботи Верховної Ради.

Відповідаючи на запитання, чи можливе проведення виїзного засідання парламенту для прийняття Держбюджету, В. Рибак заявив, що питання про жодні виїзні засідання він не розглядав і не планує їх. «У нас є можливість розглядати це питання і в залі», – сказав він, висловивши сподівання, що до розгляду Держбюджету в пленарному режимі будуть узгоджені «розбіжності між опозицією і владою», які є сьогодні. «Я вірю, що під час переговорів, які тривають, будуть знайдені відповіді на всі питання, які є в людей», – зазначив керівник парламенту.

Відповідаючи на запитання щодо сьогоднішньої зустрічі фракції Партії регіонів з урядом, В. Рибак повідомив, що «це була робоча зустріч Прем'єр-міністра з фракцією», під час якої розглядалися питання щодо бюджетного процесу, розгляду урядових законопроектів, взаємодії парламенту й уряду для вирішення соціально-економічних питань (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>).* – 2013. – 16.12).

У вівторок, 17 грудня, відбулося пленарне засідання третьої сесії Верховної Ради України сьомого скликання.

Для участі у пленарному засіданні зареєструвалося 258 народних депутатів.

Голова Верховної Ради України В. Рибак у зв'язку з блокуванням президії і трибуни для виступів представниками опозиційних фракцій відкрив ранкове засідання у сесійній залі серед народних депутатів.

В. Рибак повідомив, що законопроект про Державний бюджет України на 2014 рік буде розглядатися у сесійній залі у четвер, 19 грудня. За його словами, перед цим буде прийнята постанова про розгляд законопроекту за скороченою процедурою.

Голова Верховної Ради України дав доручення Комітету з питань бюджету разом з урядом підготувати законопроект про Державний бюджет України на 2014 рік для розгляду у сесійній залі. На цьому В. Рибак закритим ранковим пленарним засіданням (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 17.12).

Лідер фракції УДАР В. Кличко у кулуарах парламенту наголосив, що опозиція готова розблокувати роботу Верховної Ради для розгляду Держбюджету на 2014 рік, передає кореспондент УНН.

«Нехай цей бюджет затвердять і несуть за нього відповідальність», – наголосив політик (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 17.12).

Фракція Партії регіонів вимагає оновлення Кабінету Міністрів на 90 %. Про це журналістам після завершення сьогоднішнього засідання фракції за участі Прем'єра М. Азарова заявила народний депутат Г. Герман, передає кореспондент УНН. «Очевидно, що фракція вимагає змін, які будуть гарантувати насамперед боротьбу з корупцією», – сказала вона. За її словами, на засіданні фракції депутати-«регіонали» вимагали від Прем'єра реформатування уряду на 90 %.

Депутат додала, що Прем'єр передасть вимоги фракції Президенту В. Януковичу (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 16.12).

Депутаты фракции Партии регионов обратились к Председателю Верховной Рады Украины В. Рыбаку с предложением обсудить вопрос создания постоянно действующей группы из представителей разных фракций с привлечением парламентариев других стран для контроля за принятием решений по поддержке правопорядка и конституционного строя в Украине.

«Предлагаем обсудить на заседании под Вашим руководством вопрос создания постоянно действующей группы из представителей разных фракций с привлечением представителей Европарламента, парламентариев других стран, представителей посольств и т. д., которая бы имела возможность срочно получать информацию от должностных лиц, органов исполнительной власти, правоохранительных органов, делегированных представителей МВД, СБУ, СНБО и внутренних войск с целью общественного, парламентского и международного контроля за принятием законных, прозрачных, понятных правовых и управленческих решений по поддержке правопорядка и конституционного строя в Украине», – говорится в тексте обращения, сообщает «Интерфакс-Украина».

В документе отмечается, что в сложившейся политической и социально-экономической ситуации в Украине Верховная Рада «должна путем использования парламентских средств и инструментов стать предохранителем дальнейшей эскалации конфликта на улицы, который может иметь тяжкие последствия как для каждого гражданина Украины, так и для государства Украина в целом».

«Первоочередным вопросом является недопущение силового противостояния и кровопролития, применения правоохранительных органов и спецподразделений для разгона и давления на граждан, использования правоохранительной системы и других “военизированных” групп и формирований, “военизированных” общественных организаций в политической борьбе», – подчеркивается в обращении.

Под документом поставили свои подписи 13 депутатов-членов фракции Партии регионов (*Левый берег* (<http://lb.ua>). – 2013. – 16.12).

Президент України В. Янукович звертається до депутатів з проханням на цьому тижні поставитися особливо відповідально до роботи. Про це на погоджувальній раді заявив представник Президента в парламенті Ю. Мірошниченко, передає кореспондент УНН.

Він зазначив, що Президент розглядає працюючий парламент країни не лише як законодавчий орган, а і як публічний майданчик для проведення переговорів щодо вирішення складної ситуації в Україні (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 16.12).

Лідер ВО «Свобода» О. Тягнибок під час зустрічі з журналістами наголосив, що лідери опозиційних фракцій ВР не відвідали засідання погоджувальної ради парламенту через те, що парламент наразі не має необхідного впливу для вирішення політичної ситуації в країні, передає кореспондент УНН.

«Вони все одно нічого не вирішують», – зазначив політик під час виступу на «Євромайдані». За його словами, «усі розуміють, що центр прийняття рішень – це Президент В. Янукович» (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 16.12).

13 грудня відбулася зустріч Голови Верховної Ради України В. Рибак з членами Спеціального комітету ПАРЄ зі спостереження за повторними парламентськими виборами в Україні. Під час зустрічі В. Рибак повідомив, що Україна активно працює над виконанням своїх зобов'язань перед Радою Європи в контексті зміцнення демократичних інститутів.

Він подякував членам Спеціального комітету ПАРЄ за участь у спостереженні за повторними парламентськими виборами в Україні, зазначивши, що з боку української сторони вивчені всі зауваження міжнародних спостерігачів щодо виборів до Верховної Ради України, які відбулися в жовтні 2012 р.

В. Рибак запевнив високих гостей у тому, що завершення реформи прокуратури стане одним з перших питань, до розгляду яких повернеться український парламент після відновлення політичної стабільності в нашій державі. Він також зазначив, що «від об'єктивності та неупередженості інформації, викладеної в доповіді делегації ПАРЄ щодо проведення виборів у п'яти одномандатних округах, залежить сприйняття ПАРЄ особливостей процесів, що відбуваються нині в Україні і, зокрема, політичного клімату, що склався у нашій державі напередодні цих виборів». «Парламент України залишається відкритим для діалогу та співпраці з ПАРЄ», – наголосив він.

У свою чергу голова Спеціального комітету Р. Роке зазначив, що місія делегації «несе і політичну, і технічну функції». Її найголовнішим завданням, за його словами, є неупереджене спостереження за виборами в Україні.

Р. Роке також повідомив, що делегація має намір зустрітися з керівниками усіх політичних фракцій Верховної Ради, представниками неурядових організацій і представниками ЗМІ, наголосивши на неупередженому ставленні делегації до всіх сторін.

Підсумовуючи, Голова Верховної Ради наголосив, що Україна «буде демократичною державою на всіх напрямках», заваживши, що будь-які конфлікти мають вирішуватися виключно шляхом діалогу (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 13.12).*

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Президент України В. Янукович відсторонив від посад заступника секретаря Ради національної безпеки і оборони України В. Сівковича й голову Київської міської державної адміністрації О. Попова за клопотаннями Генеральної прокуратури України у зв'язку з підозрою в причетності зазначених посадових осіб до порушення конституційних прав громадян, які 30 листопада 2013 р. перебували на майдані Незалежності в Києві.

Президент сподівається, що Генеральна прокуратура об'єктивно і всебічно проведе розслідування цих подій і запропонує суспільству конкретні юридичні заходи реагування на допущені протиправні дії.

Глава держави також пропонує правоохоронним органам провести розслідування відкрито й прозоро та поставити крапку в цьому питанні.

Президент звертає увагу, що для жодних посадових осіб держави не повинно бути винятків у питаннях відповідальності за вчинення незаконних дій (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2013. – 14.12).

Президент В. Янукович уволит 23 председателя районных государственных администраций и главу Печерской райадминистрации Киева. Соответствующие распоряжения обнародованы на сайте главы государства.

Ожидается, что в ближайшее время на сайте появятся указы о назначении «сменщиков» уволенных чиновников (*Левый берег (http://lb.ua)*). – 2013. – 16.12).

Президент України В. Янукович взяв участь у засіданні Загальнонаціонального круглого столу на тему: «Об'єднаємо Україну», який відбувається за ініціативи першого Президента України Л. Кравчука.

Як зазначив В. Янукович, дискусія, яка розпочинається за цим круглим столом, повинна відкрити шляхи порозуміння, як того чекає й бажає суспільство (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2013. – 13.12).

Президент України В. Янукович вважає, що підготовка Угоди про асоціацію з Європейським Союзом була проведена з порушенням національних інтересів України, і вико-

навці будуть відсторонені від подальшого процесу підготовки цієї Угоди.

«За наслідками цієї роботи, яка була зроблена, я сказав би, не просто погано, а вона була зроблена з порушенням національних інтересів України, буде проведене слідство цієї роботи, і робітники, які займалися підготовкою цієї Угоди, будуть, як мінімум, відсторонені від цієї роботи, можливо, потім звільнені», – сказав Президент під час засідання Загальнонаціонального круглого столу на тему: «Об'єднаємо Україну». За словами глави держави, це є його принциповою позицією.

Президент наголосив, що рішення про різке призупинення підготовки до підписання Угоди про асоціацію з ЄС, прийняте урядом, викликало дуже багато емоцій українського народу, який налаштований на європейську інтеграцію і прагне реформ в Україні. «Ми не відмовлялися й не відмовляємося від європейської інтеграції. Ми йшли й будемо йти шляхом реформ, які будуть наближати нас до критеріїв Європи», – сказав В. Янукович.

Він зазначив, що влада прагне модернізувати країну. «Ми цю роботу почали виконувати з початку 2010 р.», – підкреслив Президент (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2013. – 13.12).

Президент України В. Янукович наголошує на важливості об'єктивного розслідування подій під час масових акцій, зокрема сутичок мітингуючи з представниками правоохоронних органів.

«Моя позиція полягає в тому, що винні повинні бути покарані. А випадкові люди, учасники цього дійства – і 30-го (листопада), й інших днів – повинні бути амністовані», – сказав В. Янукович під час засідання Загальнонаціонального круглого столу на тему: «Об'єднаємо Україну».

«Амністія ця потрібна для того, щоб дати гарантії, що процес протистояння буде, по перше, зупинено, по-друге, країна увійде в стабільне нормальне життя», – зазначив Президент.

Глава держави висловив переконання, що захоплення або силовий розгін мітингуючих не були запланованими.

«Певен, що мета “майдану” не була робити силові захоплення, але це сталося», – сказав він.

Президент також зазначив, що мітингуючі до цього часу мають можливість перебувати в деяких адміністративних будівлях, незважаючи на рішення суду про їх звільнення. «На сьогодні деякі будівлі не звільнені, не зважаючи на те, що було рішення суду й судовиконавці намагалися його виконати», – підкреслив В. Янукович.

Крім того, Президент зазначив, що вже розпочато переговори як з РФ, так і з ЄС для того, щоб мінімізувати негативні наслідки від підписання Угоди про асоціацію. «Тому я запропонував знайти відповідь у нових відновлених консультаціях з Європейським Союзом і залучити до цієї роботи нашого стратегічного партнера – Росію. 12 грудня відбулася перша робоча зустріч робочої групи України й комісара з розширення Фюле у Брюсселі. Розпочалася робота над підготовкою Дорожньої карти, яка дасть відповідь на це питання, яке порушили і ми, і Європейський Союз, і Росія», – наголосив В. Янукович (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2013. – 13.12).

Президент України В. Янукович пропонує оголосити мораторій на силові дії під час масових акцій.

«Чудова пропозиція – оголосити мораторій на будь-які силові дії. Ми приймаємо таке рішення, і ніяких проблем не буде», – сказав В. Янукович під час засідання Загальнонаціонального круглого столу на тему: «Об’єднаємо Україну».

На його переконання, будь-які розмови про підготовку силових дій є неприйнятними. «Я також начитався Інтернету різного: заклики про озброєння, когось треба вбити, повісити і т. д. Усе це емоції, усе це провокації, усе це розхитування ситуації», – підкреслив глава держави.

Він зазначив, що з часом стане зрозуміло, хто зацікавлений у таких діях. «Давайте будемо мудрішими, спокійно давайте розберемося на нашій рідній землі. У нас достатньо є досвіду подолання будь-яких криз. Це – чергова, вона випала на нашу долю», – зазначив Президент.

Глава держави підкреслив, що ніхто не боїться закликів про «перезавантаження» влади, але всі сторони повинні пам'ятати про свою відповідальність (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2013. – 13.12).

Президент України В. Янукович пропонує народним депутатам проголосувати на пленарному засіданні парламенту у вівторок, 17 грудня, за амністію затриманих під час масових акцій.

«Що стосується винних, де ми впевнені – давайте покараємо. Де постраждали люди, давайте приймемо рішення й у вівторок проголосуємо за амністію. Знімемо всі ці питання щодо всіх», – сказав В. Янукович на засіданні Загальнонаціонального круглого столу на тему: «Об'єднаємо Україну» (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2013. – 13.12).

Президент України В. Янукович обурений діями як провокаторів, так і працівників правоохоронних органів під час нещодавніх сутичок на майдані Незалежності.

«Останні події, які відбулися на Майдані, стали причиною нових закликів, ініціатив до порушення стабільності в нашій країні. Кажу відверто: я обурений тими радикальними діями, які були на Майдані як з боку, відверто скажу, провокаторів, так і з боку силових структур, які поводили себе не завжди адекватно», – сказав Президент під час засідання Загальнонаціонального круглого столу на тему: «Об'єднаємо Україну».

Глава держави підкреслив, що після сутичок, які відбулися на майдані Незалежності, в оцінці цих подій з різних сторін емоції переважають над здоровим глуздом. «Безумовно, проблем накопичилось у країні багато, різні люди відстоюють різні позиції, але вони всі наші співвітчизники, і ми повинні дослухатися до них і враховувати їхню точку зору. Є спільне бажання зробити наше життя кращим», – зазначив Президент

(Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2013. – 13.12).

13 грудня 2013 р. відбулася зустріч Президента України В. Януковича з представниками студентської молоді, за результатами якої глава держави підписав доручення. Його метою є забезпечення більш широкої участі молодих громадян у вирішенні актуальних питань розвитку суспільства й держави.

Прем'єр-міністру М. Азарову доручено забезпечити систематичне, оперативне та в повному обсязі інформування суспільства, зокрема студентської молоді, про мету, зміст, етапи й проблемні питання процесу європейської інтеграції України, перебіг ведення відповідних переговорів між Україною і Європейським Союзом.

Крім того, Прем'єр-міністр має залучити представників молодіжних – насамперед студентських – громадських організацій до підготовки пропозицій щодо забезпечення формування й реалізації внутрішньої та зовнішньої політики держави, у тому числі шляхом участі в консультаціях, круглих столах, обговоренні питань суспільно-політичного розвитку.

Голові уряду, голові Ради міністрів Автономної Республіки Крим, головам обласних, Київської й Севастопольської міських державних адміністрацій доручено також забезпечити розширення представництва студентства в консультативних і дорадчих органах центральних і місцевих органів виконавчої влади ***(Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2013. – 14.12).***

У Державному бюджеті на 2014 рік буде передбачено видатки на підвищення соціальних стандартів, наголошує Президент України В. Янукович.

«Ми будемо на наступний рік приймати Держбюджет, який передбачатиме зростання соціальних стандартів, так як ми це робили всі попередні роки», – сказав глава держави під час зустрічі з представниками студентської молоді.

Президент зазначив, що українська влада планує підвищити стипендії до прожиткового мінімуму. «Стипендія в студентів повинна бути не нижчою прожиткового мінімуму. До цього ми будемо прагнути», – сказав В. Янукович (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2013. – 13.12).

Робота з наближення країни до європейських цінностей, європейських стандартів не припиняється, наголошує Президент України В. Янукович.

Під час зустрічі з представниками студентської молоді В. Янукович зазначив: «Я вітаю і вітаю ваше прагнення, яке стосується євроінтеграції. Євроінтеграція – це не одноденна акція чи робота, яку можна зробити за короткий період часу. Це велика праця з перебудови країни. Я сказав би, капітальний ремонт».

За словами Президента, усе це робиться для підвищення добробуту громадян. «Коли ви вийшли на Майдан за європейську інтеграцію, я аплодував. Ми з вами одностайні. Я цю роботу виконую й буду продовжувати виконувати, ми будемо йти цим шляхом», – сказав Президент, звертаючись до студентів.

Глава держави повідомив, що робоча група на чолі з першим віце-прем'єр-міністром України працює у Європейській комісії. «Як тільки ми виконаємо, знайдемо відповіді на всі ці питання, я маю на увазі задовольнимо наших товаровиробників, щоб вони розуміли, у яких умовах вони працюватимуть, мені здається, що щодо цього питання потрібно провести парламентські слухання... і далі, як тільки ми будемо готові – ми відразу підпишемо цю Угоду», – зазначив Президент (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2013. – 13.12).

Україна взяла паузу в підписанні Угоди про асоціацію та зону вільної торгівлі з ЄС для того, щоб вирішити проблемні економічні питання. Про це Президент України В. Янукович сказав під час зустрічі з представниками студентської молоді.

«Ми побачили, що ми ринок свій відкриваємо, на ринок йде дуже багато імпорту, який конкурує з нашими товарами вітчизняного виробництва», – сказав глава держави. Як приклад він навів сільськогосподарську галузь, яка в Європі отримує значні дотації, тому європейські товари є дешевшими за українські. «Нам потрібні дотації для нашого сільського господарства. Ми повинні створити рівні умови для сільського господарства, такі як у Європі», – сказав В. Янукович.

Також, за його словами, є проблеми в машинобудівній галузі, 90 % експорту якої припадає на країни СНД. За словами глави держави, технічні стандарти підприємств машинобудівної галузі пов'язані зі стандартами країн СНД. «Перехід на нові стандарти потребує вкладення величезних коштів», – наголосив Президент.

«Коли накопичився ряд проблемних питань, я запропонував нашим партнерам з ЄС дати на них відповіді. Україні потрібна фінансова допомога, – зазначив В. Янукович. – У зв'язку з цим виникло питання взяти тайм-аут і не поспішати підписувати так швидко цю Угоду, а обговорити це питання з ЄС, Росією, знайти спільну мову, спільне розуміння в цих питаннях, щоб ми не втрачали й захистили наших товаровиробників. Якщо ми їх захистимо – ми захистимо нашу економіку», – резюмував Президент (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2013. – 13.12).

Реформи, які втілюються в Україні, спрямовані на досягнення сучасних стандартів життя країни, наголошує Президент України В. Янукович.

«Усе, що ми робимо в питаннях досягнення критеріїв європейських стандартів, – насамперед робимо це для себе, а не для когось», – сказав глава держави під час зустрічі з представниками студентської молоді.

Глава держави підкреслив, що курс реформ передбачає здійснення змін у всіх напрямках життєдіяльності країни. «Реформи – це перебудова держави в різних напрямках

життєдіяльності, яка покращує життя людей. Якщо буде зростати економіка... це означає, що зростатиме заробітна плата. Зростає заробітна плата – ідуть відрахування до соціальних фондів, у тому числі в Пенсійний фонд, і пенсіонери отримують більші пенсії», – сказав В. Янукович.

Президент зазначив, що реформа дозвільної системи сприятиме залученню інвестицій в українську економіку (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2013. – 13.12).*

Відповідь на запитання, хто винен у застосуванні сили до учасників акції на майдані Незалежності, має дати слідство. На цьому наголосив Президент України В. Янукович під час зустрічі з представниками студентської молоді.

«Сьогодні розбирається в цих питаннях Генеральна прокуратура. Мені давати відповідь на це питання, поки не буде слідства, поки ми не отримаємо остаточний результат, голосливо когось звинувачувати й на когось чіпляти ярлик не хотілося б. Єдине, що я можу сказати, що це неприпустимо», – сказав глава держави.

За його словами, рішення мають прийматися за результатами розслідувань. «Для того щоб ми з вами відповіли на це питання, треба ще трохи почекати. Будь-яка невинна людина не повинна постраждати, а та, що винна, повинна за це відповідати», – наголосив В. Янукович. Відповідаючи на запитання студентів про вимоги опозиції щодо відставки Кабінету Міністрів, Президент нагадав про процедуру відставки уряду. «Процедура відставки Кабінету Міністрів передбачає голосування в парламенті, а потім уже дії Президента відповідні. Голосування вже відбулося, і ви це побачили», – сказав В. Янукович (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2013. – 13.12).*

Підписання Україною Угоди про асоціацію на саміті у Вільнюсі без проведення переговорів щодо нормалізації

торговельно-економічних відносин з країнами Митного союзу у 2014 р. збільшило б українське негативне зовнішнє торговельне сальдо з країнами МС до 15 млрд дол. Про це заявив Прем'єр-міністр України М. Азаров.

«У вересні три країни Митного союзу прийняли рішення, що у випадку підписання Угоди про зону вільної торгівлі з Європейським Союзом Україна негайно втратила б переваги зони вільної торгівлі з державами-учасницями СНД. За рік це додало б до від'ємного для нас сальдо ще 8 млрд дол. І тоді від'ємне сальдо торгівлі з країнами Митного союзу у 2014 р. могло становити 15 млрд дол.», – заявив Прем'єр-міністр України (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2013. – 13.12).

Прем'єр-міністр України М. Азаров запропонував включити українських промисловців до робочої групи, яка продовжить консультації з ЄС щодо укладання Угоди про асоціацію та створення зони вільної торгівлі між Україною і Євросоюзом. Про це він заявив під час зустрічі з керівництвом вітчизняних промислових й аграрних підприємств.

«Уряд, безумовно, врахує всі ваші пропозиції при обговоренні з Європейською комісією всіх питань. Також я пропоную залучити до переговорного процесу не тільки представників уряду, а й наших промисловців, аграріїв для того, щоб усі питання обговорювалися з урахуванням думок й інтересів нашої економіки», – сказав М. Азаров.

Прем'єр-міністр нагадав, що Україна взяла паузу в підписанні Угоди про асоціацію, для того аби зважити всі ризики й окреслити шляхи та схеми, реалізація яких дасть змогу мінімізувати втрати від імплементації технічних регламентів ЄС. «Ми повинні оцінити, яким чином ми будемо далі рухатися з точки зору підготовки підписання Угоди про асоціацію з ЄС. Ми взяли паузу для того, щоб зважити всі ризики, знайти схеми, реалізація яких дасть змогу максимально підготувати нашу промисловість до умов відкритого ринку з ЄС», – сказав М. Азаров (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2013. – 16.12).

Прем'єр-міністр України М. Азаров сподівається, що результатом засідання Українсько-російської міждержавної комісії, яке відбудеться в Москві 17 грудня, стане встановлення справедливих європейських цін на газ. Про це Прем'єр-міністр сказав в інтерв'ю телеканалу «Інтер» у неділю, 15 грудня.

«Настав момент, коли сторони дійшли думки, що час урегулювати це питання. Ми не просили для себе жодних знижок, ми говоримо тільки про європейські ціни, про європейські принципи в підходах до ціноутворення, і я сподіваюся, що ми це питання остаточно вирішимо на цій зустрічі», – сказав М. Азаров.

Прем'єр-міністр наголосив, що ціна газу для України має бути встановлена на рівні середньоєвропейських. За його словами, Україна також має намір поставити питання про відновлення переговорів про створення трибічного консорціуму за участі європейської сторони для забезпечення прозорих умов прокачування газу й керування українською ГТС. М. Азаров наголосив, що це питання є надзвичайно важливим, оскільки останнім часом значно зменшилося прокачування російського газу через українську ГТС у Європі (*Урядовий портал (www.ktu.gov.ua). – 2013. – 16.12).*

Під час засідання Українсько-російської міждержавної комісії, яке відбудеться 17 грудня в Москві, не будуть розглянуті документи про приєднання України до Митного союзу. Про це сказав Прем'єр-міністр України М. Азаров в інтерв'ю телеканалу «Інтер» у неділю, 15 грудня.

«Усі міждержавні документи проходять через розгляд уряду. У тих документах, які наразі прийняті й направлені на розгляд міждержавної комісії, немає жодного документа, який навіть побічно мав би відношення до Митного союзу. Це спекуляції», – наголосив М. Азаров.

Водночас Прем'єр-міністр зазначив, що всі заплановані до розгляду документи будуть доступні громадськості, оскільки

жоден з них не має грифа державної секретності. «Жоден з документів, який готується на засідання міждержкомісії, не носить грифа державної секретності. Тому вони у відкритому доступі, відкриті для обговорення. Я наголошую, ідеться про виключно важливу зустріч, тому що за три з половиною роки в нас з'явилася можливість вирішити ті питання, які були основним негативним чинником розвитку економіки України», – сказав М. Азаров.

Прем'єр-міністр також закликав опозицію припинити спекуляції. М. Азаров наголосив, що під час візиту буде підписана Дорожня карта щодо усунення розбіжностей між Україною та РФ, яка зніме ряд обмежень у взаємній торгівлі.

Планується також врегулювати відносини в газовій сфері (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua)*. – 2013. – 16.12).

Реалізація заходів з енергоефективності та енергозбереження, збільшення власного видобутку дасть змогу в поточному році на 40 % скоротити закупівлю російського природного газу порівняно з 2010 р. Про це заявив Прем'єр-міністр України М. Азаров під час засідання Загальнонаціонального круглого столу на тему: «Об'єднаємо Україну».

«У поточному році Україна використовує на 40 % російського газу менше, ніж у 2010 р. Це приблизно 26 млрд куб. м проти 37 млрд», – сказав М. Азаров. При цьому він додав, що уряд провів величезну роботу зі збільшення власного видобутку газу. Зокрема, укладено й парафоровано угоди про видобуток сланцевого газу й газу на шельфі Чорного моря. Завдяки залученню передових технологій відновлено видобуток газу з виснажених джерел (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua)*. – 2013. – 13.12).

Кабінет Міністрів підготував проект Держбюджету-2014 і готовий подати його до Верховної Ради. Про це в ефірі одного з українських телеканалів повідомив перший віце-прем'єр С. Арбузов, передає кореспондент УНН.

«Бюджет-2014 готовий, і ми готові подати його в парламент», – повідомив перший віце-прем'єр.

Раніше спікер В. Рибак заявляв, що проект Держбюджету-2014 буде подано до Верховної Ради в другій половині грудня (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 14.12).

Кабінет Міністрів схвалив проект Угоди між урядами України та Російської Федерації про спільні дії з організації будівництва транспортного переходу через Керченську протоку. Відповідне розпорядження № 970, датоване 11 грудня, розміщено на сайті уряду, повідомляє кореспондент УНН.

Підписувати Угоду з української сторони буде міністр інфраструктури В. Козак.

Наразі очікується, що підписання Угоди відбудеться на засіданні міждержавної українсько-російської комісії, яке 17 грудня в Москві проведуть Президенти України й Росії В. Янукович і В. Путін (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 16.12).

Український уряд розпочинає серію консультацій з імплементації Угоди про асоціацію з Європейським Союзом. Про це заявив перший віце-прем'єр-міністр України С. Арбузов за результатами зустрічі з комісаром ЄС з питань розширення і політики сусідства Ш. Фюле у Брюсселі.

«Зараз потрібно зробити все, щоб Україна не була втрачена для Європи, а європейський шлях не був втрачений для України. Тому ми тут – для подолання кризи й для підготовки до підписання. Сьогодні ми відновлюємо підготовку до підписання Угоди – починаємо серію консультацій з її імплементації», – сказав він.

У зв'язку з цим С. Арбузов зазначив, що для чіткого розуміння щодо того, як Україна буде реалізовувати Угоду, може бути підготовлено окремий документ – своєрідну дорожню карту. За його словами, принципами цього документа

є прозорість оцінок і статистики в контексті підписання. Крім того, перший віце-прем'єр-міністр зауважив, що, говорячи про фінансове співробітництво з ЄС, український уряд має на увазі не «компенсації», а інвестиції в модернізацію України (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2013. – 16.12).

Упровадження й посилення базових цінностей у питанні соціального захисту наближають стандарти нашого суспільства до європейських. Про це сказала міністр соціальної політики України Н. Королевська під час виступу на Всеукраїнській конференції «Досвід впровадження національного механізму взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, в Україні». Участь у конференції також взяли координатор проектів ОБСЄ в Україні М. Джарбусінова, представники Міжнародної організації з міграції в Україні, а також інших міжнародних і громадських організацій.

Н. Королевська зазначила, що Україна чітко задекларувала необхідність упровадження базових європейських цінностей, серед яких, без сумніву, неприйнятність торгівлі людьми. «Спільно нам належить зробити ще чимало кроків у цьому напрямі. Але кожен з цих кроків – це конкретна справа, яка наближає стандарти нашого суспільства до європейських. А значить, на практиці наближає нашу країну до Європи», – сказала вона. Тому, за словами Н. Королевської, Україна разом з багатьма країнами світу не тільки активно працює над виконанням усіх міжнародних зобов'язань і прийнятого законодавства, а й бере активну участь у розробці нових механізмів протидії торгівлі людьми (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2013. – 16.12).

Кабинет Министров поручил министерствам и ведомствам подать в Минэкономразвития предложения относительно возможности присоединения Украины к отдельным техническим регламентам Таможенного союза.

Об этом говорится в протоколе заседания правительства от 11 декабря, текст которого имеется в распоряжении издания «Зеркало недели. Украина».

Так, в п. 5 документа целому ряду министерств и ведомств было поручено подать до 12 декабря в Минэкономразвития «предложения к проекту дорожной карты относительно сближения технических регламентов Украины к системе технического регулирования Таможенного союза вместе с перечнем украинской продукции, относительно которой должны быть отменены технические барьеры во взаимной торговле, а также предложения относительно возможности присоединения Украины к техническим регламентам Таможенного союза на альтернативной или безальтернативной основе».

Пункт 6 этого документа гласит: «Поддержать предложение Минэкономразвития относительно возможности присоединения Украины к Договору об особенностях уголовной и административной ответственности за нарушение таможенного законодательства Таможенного союза и государств-членов Таможенного союза от 5 июля 2010 г., поручив Минэкономразвития и представителю правительства Украины в Евразийской экономической комиссии В. Сулову проинформировать об этом решении Евразийскую экономическую комиссию.

Поддержать предложение Минэкономразвития относительно возможности присоединения Украины к соглашениям о правовой помощи и взаимодействии таможенных органов государств-членов Таможенного союза в уголовных делах и делах об административных нарушениях от 5 июля 2010 г. и Договору о противодействии легализации (отмыванию) доходов, полученных преступным путем, и финансированию терроризма при перемещении денежных средств и (или) денежных инструментов через таможенную границу Таможенного союза от 19 декабря 2011 г. с учетом замечаний, высказанных Генпрокуратурой.

Минэкономразвития подготовить к заседанию Украинско-российской межгосударственной комиссии 17 декабря 2013 г. перечень международных соглашений Таможенного союза Республики Беларусь, Республики Казахстан и Российской

Федерации, которые были рассмотрены на заседаниях правительства и приняты протокольные решения относительно возможности присоединения к ним».

Начиная с сентября, Минэкономразвития и другие профильные министерства по поручению правительства разослали несколько писем украинским ассоциациям производителей товаров и услуг с просьбой предоставить информацию относительно группы товаров, поставляемых или планируемых к поставке на территорию стран-членов ТС, а также предоставить предложения относительно возможности применения технических регламентов Таможенного союза на альтернативной основе согласно Соглашению об устранении технических барьеров во взаимной торговле между государствами-членами ТС и странами-участницами СНГ, не являющимися членами Таможенного союза. Последнее подобное письмо было разослано на минувшей неделе с просьбой срочно предоставить запрошенную информацию, что свидетельствует о чрезвычайной спешке в подготовке документов к заседанию 17 декабря в Москве. Об этом сообщает «Зеркало недели. Украина» (*Електронні Вісти* (<http://elvisti.com>)). – 2013. – 14.12).

Вице-прем'єр-міністр О. Вілкул узяв участь у заході з нагоди Дня вшанування пам'яті ліквідаторів наслідків аварії на ЧАЕС. «Ми маємо завжди пам'ятати про героїв Чорнобиля, які ціною свого здоров'я та життя зупинили одну з найстрашніших в історії людства техногенних катастроф – аварію на Чорнобильській атомній станції. Уряд вважає своїм обов'язком соціальний захист учасників ліквідації аварії на Чорнобильській АЕС і їхніх родин», – сказав вице-прем'єр-міністр О. Вілкул під час покладання квітів до пам'ятного знаку «Воїнам Чорнобиля» та меморіального кургану «Героям Чорнобиля».

Уряд щорічно збільшує видатки за урядовою програмою «Соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи». Зокрема, у 2013 р. на 34 млн грн

(до понад 2,6 млрд грн) збільшено соціальні виплати чорнобильцям порівняно з минулим роком. Сьогодні чорнобильці мають право майже на 100 видів пільг, компенсацій, доплат і допомог. Зокрема, на безкоштовний проїзд у громадському транспорті, щомісячну компенсацію за продукти харчування, допомогу на оздоровлення, пільги на оплату послуг ЖКГ, додаткові оплачувані відпустки, підвищені стипендії тощо.

У заході також взяли участь голова Київської міської державної адміністрації О. Попов (на сьогодні його відсторонено від займаної посади. – Ред.), учасники ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС і представники громадських організацій (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2013. – 14.12).*

ПОЛІТИКА

Європарламент у Резолюції «Про результати Вільнюського саміту і майбутнє Східного партнерства, зокрема щодо України», яка була проголосована в четвер, 12 грудня у Страсбурзі під час пленарного засідання ЄП, закликав до негайного початку роботи посередницької місії ЄС на «найвищому політичному рівні», повідомляє УНН з посиланням на іноземні ЗМІ.

У прийнятому документі Європарламент закликав до «негайного початку нової повноцінної посередницької місії ЄС на найвищому політичному рівні».

У документі згадані міжнародні зобов'язання України, відносно яких події у Києві «явно суперечать основоположним принципам свободи зборів і висловлювання думок», а Україна є наразі головою в ОБСЄ і повинна захищати згадані цінності. Європарламент радить українській владі «взяти участь у переговорах з протестуючими, щоб уникнути ескалації насильства і дестабілізації в країні».

У Резолюції Європарламенту міститься заклик до всіх політичних сил «гарантувати проведення законної, спокійної парламентської дискусії з економічної та політичної ситуації

та перспективи майбутньої інтеграції з ЄС». Крім того, у документі зазначається, що в демократичному суспільстві можуть бути проведені нові вибори, коли необхідно оновити народну законність **(Українські Національні Новини (http://www.unn.com.ua). – 2013. – 12.12).**

Европейский Союз откладывает работу с украинскими властями по Соглашению об ассоциации с Украиной, заявил еврокомиссар по вопросам расширения Ш. Фюле. Соответствующую запись он сделал на своей странице в соцсети Twitter в воскресенье, 15 декабря.

«Слова и действия Президента и правительства в отношении Соглашения об ассоциации расходятся все глубже и глубже. Их аргументы не имеют никакой связи с реальностью», – говорится в сообщении Ш. Фюле.

Говоря об отношениях с Украиной, еврокомиссар напомнил, что недавно он говорил с первым-вице-премьером Украины С. Арбузовым в Брюсселе. «После этой глубокой дискуссии были обусловлены четкие обязательства подписать. Работа отложена, нет никаких ответов», – отметил Ш. Фюле **(Четверта Влада (http://4vlada.net). – 2013. – 15.12).**

Главы МИД стран ЕС: двери в Евросоюз для Украины остаются открытыми.

Украина, как и прежде, может в любое время подписать Соглашение об ассоциации с Евросоюзом, если только того пожелает. Об этом заявили главы МИД нескольких стран ЕС в ходе конференции 16 декабря в Брюсселе.

«Дверь в Евросоюз остается открытой для Украины», – заявил, в частности, министр иностранных дел ФРГ Г. Вестервелле. Он также отметил заинтересованность Брюсселя в подписании этого документа.

Со своей стороны глава МИД Великобритании У. Хейг подчеркнул, что Украина должна принять решение без давления извне.

Сегодня во второй половине дня министры намерены обсудить ситуацию в Украине с главой внешнеполитического ведомства России С. Лавровым. Об этом сообщает Deutsche Well (*Электронні Вісти* (<http://elvisti.com>)). – 2013. – 16.12).

Официальный Киев на данный момент не сообщил про взятие на себя обязательств касательно подписания Соглашения с Евросоюзом. Об этом заявил представитель Еврокомиссии П. Стано 16 декабря в рамках брифинга в Брюсселе.

Он отметил, что сейчас переговоры Украина ведет на уровне Совета Евросоюза по иностранным делам. П. Стано добавил, что на данный момент речь не идет о приостановке работы над подписанием Соглашения. Он также подчеркнул, что сейчас необходимо, чтобы Украина подписала одобренное в ходе переговоров Соглашение и приступила к внедрению его в жизнь (*УРА-Информ* (<http://ura-inform.com>)). – 2013. – 16.12).

Резолюция, представленная на рассмотрение сената США о санкциях в отношении лиц, причастных к насилию в отношении мирных акций в Украине, «будет одобрена – быстро и единогласно». Об этом в интервью «Украинской правде» заявил сенатор США Дж. Маккейн.

«Резолюция призывает уважать право людей в ненасильственный способ выражать свои взгляды. Мы поддержим их усилия в направлении демократии. И если правительство будет и дальше практиковать репрессии, должны быть рассмотрены санкции – против лиц и организаций, которые виновны в преступлениях против человечности, которые нарушают права человека», – отметил один из авторов Резолюции, представленной на рассмотрение сената США. Говоря о том, какие шансы имеет резолюция одобрения, он заверил, что она будет одобрена (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>)). – 2013. – 15.12).

Генеральный прокурор В. Пшонка согласился прийти в Верховную Раду с отчетом по делу о силовом разгоне «Евромайдана» и избиении митингующих «Беркутом». Об этом заявил председатель фракции «Батьківщина» А. Яценюк 16 декабря после встречи с Генпрокурором, сообщает пресс-служба «Батьківщини».

«Генпрокурор согласился прийти в парламент и отчитаться о событиях, которые происходили 30 ноября и 1 декабря. Меня обеспокоило заявление Генпрокурора о том, что трудно указать сроки этого расследования. Предостерегаем Генеральную прокуратуру от того, чтобы это расследование не спустило на тормозах», – сказал А. Яценюк. Также он подчеркнул, что лица, причастные к этому делу, отстранены, «но ни одного арестованного или взятого под стражу нет».

Также А. Яценюк сообщил, что Генпрокурор сегодня получил обращение оппозиции относительно необходимости установить порядок в «Беркуте». «Генеральная прокуратура должна немедленно предпринять меры реагирования и обязать милицию нумеровать шлемы всех работников «Беркута». Потому что это не последнее событие, когда «Беркут» бьет людей, нарушает закон и ведет себя не как милиция, а как преступники», – заявил представитель оппозиции.

Напомним, лидеры оппозиции пришли в ГПУ и потребовали, чтобы в Верховную Раду пришел Генпрокурор В. Пшонка и отчитался о ходе расследования дела по избиению активистов «Евромайдана» (*Левый берег (<http://lb.ua>)*. – 2013. – 16.12).

Секретар Ради національної безпеки і оборони України А. Ключев назвал усі звинувачення на свою адресу спланованою провокацією. Про це УНН повідомили в прес-службі секретаря РНБО України.

«Враховуючи масу дезінформації, яка останнім часом з'являлася в ЗМІ, а також звинувачення на мою адресу з боку окремих політиків, не можу не відреагувати», – сказав

А. Ключев. Він підкреслив, що всі звинувачення побудовані на дезінформації та необ'єктивних домислах. «Це частина очевидної добре спланованої операції з дискредитації для досягнення конкретних політичних цілей», – підкреслив А. Ключев.

Секретар РНБО також заявив, що сам піде до Генеральної прокуратури України і відповідь її представникам на всі їхні запитання. «Я впевнений, що об'єктивне розслідування покаже безпідставність усіх звинувачень на мою адресу», – сказав А. Ключев. Нагадаємо, напередодні ряд ЗМІ поширила інформацію, що в протоколах допитів О. Попова, В. Сівковича і В. Коряка є інформація про те, що саме А. Ключев віддавав накази розігнати Майдан і застосовувати силу проти мирних активістів *(Українські Національні Новини (http://www.unn.com.ua). – 2013. – 16.12).*

15 декабря «Евромайдан» в Киеве проголосовал за резолюцию об освобождении всех политических заключенных, в том числе и экс-премьера Ю. Тимошенко. «Мы должны сделать так, чтобы лозунг “Юле – волю” В. Янукович услышал в Межигорье и чтобы он постоянно боялся», – зачитал резолюцию общественный активист и журналист Т. Черновил. Главные тезисы резолюции – свобода политзаключенным и «нет» политическим репрессиям. В документе упоминается, что 13 активистов «Евромайдана» уже освобождены, а борьба за других «незаконно арестованных продлится до последнего».

В тексте отмечается, что «уже третий год за решеткой находится главный оппонент режима В. Януковича – Ю. Тимошенко», которая знала о планах властей об ее аресте, однако не покинула Украину и просила европейское сообщество подписать Соглашение об ассоциации с Украиной, несмотря на ее незаконное заключение, что было признано Европейским судом по правам человека *(Четверта Влада (http://4vlada.net). – 2013. – 15.12).*

Печерских районный суд вынес решение, согласно которому лидеру партии УДАР В. Кличко запрещено

«препятствовать в свободном передвижении гражданам, любым другим физическим и юридическим лицам любым способом, в том числе проезду автотранспорта по улицам Круглоуниверситетской, Тутовой, Пылына Орлыка, Институтской, Грушевского, Банковой, Крещатик, Лютеранской, Заньковецькой, Гусовского, Резницкой, Богомольца, Командарма Каменева, Липской, а также на майдане Независимости, Кловском спуске, переулках Крепостном и Липском». Об этом сообщает пресс-служба партии.

Кроме того, суд запретил В. Кличко совершать действия относительно блокирования любым способом тротуаров, пешеходных переходов, автомобильных дорог, в том числе и путем размещения на проезжей части разных предметов, которые препятствуют проезду транспортных средств в Киеве и свободному передвижению пешеходов по тротуарам и пешеходным переходам центральных улиц.

Участники киевского «Евромайдана» под руководством лидеров оппозиции выстроили в центре города целый ряд баррикад и забаррикадировали майдан Незалежности. Недавно силовикам удалось убрать часть заграждений в правительственном квартале (*Електронні Вісти* (<http://elvisti.com>). – 2013. – 14.12).

«Євромайдан» офіційно орендував Будинок архітекторів. Про це заявив народний депутат, комендант «майдану» А. Парубій на брифінгу в прес-центрі Штабу національного опору в четвер.

«Створили ще один штаб “майдану” в Будинку архітекторів на вул. Грінченка. Офіційно, згідно з угодою. Там розмістився штаб загонів самооборони», – написав він у своєму Facebook (*Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2013. – 12.12).

Лідер ВО «Свобода» О. Тягнибок, виступаючи на майдані Незалежності, запросив усіх мітингуючих пікетувати ЦВК. Про це повідомляє кореспондент УНН.

За його словами те, що відбулося вночі на виборчих дільницях, – свавілля, фальшування. Він підкреслив, що ці вибори треба відстояти: «Ми будемо вимагати і від ЦВК, і від Генпрокуратури дій».

Він закликав мітингуючих з «Євромайдану» піти до будівлі Центральної виборчої комісії з вимогою відстояти вибір громадян (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 16.12).

Лидеры украинской оппозиции продолжают требовать политической ответственности правительства и ждут решения Президента об отставке Кабинета Министров. Об этом сказал лидер фракции «Батьківщина» А. Яценюк в понедельник в Киеве после встречи с Генпрокурором В. Пшонкой.

«Мы считаем, что В. Янукович не сделал шага к отставке правительства, и ожидаем решения Президента В. Януковича относительно этого правительства», – сказал А. Яценюк, общается «Интерфакс-Украина».

«Этот вопрос решается не в парламенте – он решается в кабинете Президента Украины, поэтому третье требование относительно политической ответственности правительства остается как ключевое требование, и мы ожидаем решения Президента», – отметил А. Яценюк.

Как известно, отставка правительства Н. Азарова является одним из требований оппозиции и протестующих на улицах Киева.

Напомним, на прошлой сессионной неделе оппозиция в Верховной Раде не смогла собрать голосов для отставки правительства (*Левый берег* (<http://lb.ua>). – 2013. – 16.12).

14 декабря в Киеве на Европейской площади состоялся альтернативный «Евромайдану» митинг «Сохраним Украину», объявленный бессрочным. Об этом говорится в резолюции митинга, которую зачитал со сцены на Европейской

площади депутат от Партии регионов М. Чечетов. В резолюции в очередной раз высказана «полная поддержка курса Президента и правительства». «Именно благодаря действиям нынешней власти Украина как никогда стала близка к Европе. Но мы выступаем за евроинтеграцию не любой ценой, а с учетом национальных интересов», – сказал М. Чечетов.

В документе указывается, что «сейчас демагоги и авантюристы от оппозиции пытаются прийти к власти силовым путем». Оппозицию призвали разблокировать государственные и общественные учреждения и сесть за стол переговоров. «Единственно возможный путь развития нашей страны – это путь примирения и согласия», – провозгласил «регионал». «Наш мирный митинг бессрочный, он будет продолжаться до тех пор, пока не будет стабилизирована ситуация в стране», – сообщил М. Чечетов (*Електронні Вісти* (<http://elvist.com>)). – 2013. – 14.12).

Атаки на офіційний сайт Президента тривають. Про це повідомляє 5 канал із посиланням на Держслужбу спеціального зв'язку та захисту інформації.

Як відомо, уперше такий випадок зафіксували 1 грудня. Тоді в ЗМІ з'явилася інформація про злам сайту гаранта країни. Однак у відомстві зазначили, що це був не злам, «атака на відмову в обслуговуванні». Зазначається, що IP-адреси, з яких проводилась ця атака, уже передали до правоохоронних органів (*Українська правда* (www.pravda.com.ua)). – 2013. – 12.12).

Лидер партии «Братство» Д. Корчинский объявлен в международный розыск. Об этом сообщает радио «Свобода» Украина со ссылкой на начальника департамента уголовного розыска МВД Украины В. Паскала. «Я уверен, что в ближайшее время местонахождение этого лица будет установлено и будут приняты соответствующие меры», – заявил В. Паскал. «Также у нас есть информация, что отдельные члены органи-

зации Корчинского – это 15 человек – проживали у него в офисе, он использовал этих людей во время проведения наиболее радикально настроенных акций», – отметил он.

12 декабря милиция провела обыск в квартире Д. Корчинского. В партии «Братство» рассказали, что следственные действия силовиков в рамках дела о беспорядках на Банковой продолжались целый день. Об этом сообщает «ЛІГАБізнесІнформ» (*Електронні Вісти* (<http://elvisti.com>)). – 2013. – 14.12).

Центральная избирательная комиссия и Комитет избирателей Украины не видят оснований признавать перевыборы в пяти проблемных округах нелегитимными.

«В сущности, в настоящее время нет оснований ставить под сомнение результаты волеизъявления избирателей в пяти округах. Жалоб или сообщений о существенных нарушениях, которые могли повлиять на подсчет голосов избирателей, ход голосования или на результаты голосования в настоящее время у ЦИК нет», – заявил глава ЦИК М. Охендовский.

Председатель ЦИК также напомнил, что официальные результаты повторных выборов в пяти округах должны быть установлены до 30 декабря. «Надеюсь, что это будет сделано намного раньше», – добавил М. Охендовский.

В Комитете избирателей Украины легитимность выборов признают, но заявляют о нарушениях. «Нет правовых оснований для неустановления результатов выборов, но технология – подкуп избирателей – повлияла на этот результат, и прежде всего в 194 и 223 избирательных округах», – сказал глава КИУ А. Черненко. По его мнению, выборы прошли в условиях, которые не отвечают принципам и стандартам демократических выборов.

Главными проблемами в день голосования и во время подсчета голосов КИУ называет: подкуп избирателей, осуществление контроля за голосованием, вынесение бюллетеней за пределы участка, присутствие посторонних лиц непосредственно на участках или возле них, препятствование работе наблюдателей.

КИУ призывает Центральную избирательную комиссию должным образом рассмотреть все жалобы, поступившие в комиссию, а правоохранительные органы тщательным образом расследовать каждый задокументированный факт подкупа избирателей (*Четверта Влада (<http://4vlada.net>)*. – 2013. – 16.12).

«Підрахунок голосів та відсутність маніпуляцій в окружних комісіях легітимізує результат виборів п'яти округах», – повідомив у коментарі голова Комітету виборців України з приводу закінчення підрахунку голосів та складання протоколів ДВК.

Закінчився підрахунок голосів на повторних виборах народних депутатів 15 грудня 2013 р.

15 грудня відбулися повторні вибори народних депутатів у п'яти округах. Станом на 7:00 16 грудня підрахунок голосів завершився на всіх 649 дільницях. Станом на 15:00 ЦВК опрацювала 90 % протоколів з виборчих дільниць. На дільницях працювали 400 спостерігачів КВУ.

Як повідомив голова правління КВУ О. Черненко, підрахунок голосів на дільницях і в окружних виборчих комісіях пройшов без істотних порушень. Достатньо оперативний підрахунок показав, що проблеми, які відбувалися на цих округах рік тому, були цього року виправлені. «Були поодинокі факти недопуску спостерігачів, які вирішувалися в робочому порядку. Окремі виборчі комісії порушували послідовність підрахунку. Під час передачі протоколів з дільничних комісій до ОВК, як завжди, утворювалися черги. На цих виборах окружні виборчі комісії провели загальну обробку протоколів і табуляцію голосів набагато швидше, ніж на чергових виборах у 2012 р. Це було пов'язано з тим, що досить невелику кількість ДВК було повернуто для уточнення протоколів на дільницях. Усе це дає підстави вважати, що Центральна виборча комісія встановить офіційні результати виборів уже в найближчі дні, і новообрані народні депутати почнуть роботу на початку наступного року», – зазначив О. Черненко.

У відведений законом термін суб'єкти виборчого процесу зможуть оскаржити результати виборів. За прогнозом, такі позови можуть базуватися на спробах підкупу виборів, що було основною проблемою минулих виборів. Водночас задокументованих фактів підкупу може не вистачити для скасування результатів виборів, бо цей тип порушення довести досить складно (*Комітет виборців України* (<http://www.cvu.org.ua/nodes/view/type:news/slug:163>). – 2013. – 16.12).

Объединенная оппозиция отказывается признавать результаты повторных выборов в Верховную Раду по пяти округам, поскольку фальсификации на них «были просто тотальными». Об этом на пресс-конференции заявил лидер ВО «Свобода» О. Тягнибок, передает корреспондент LB.ua.

«Результаты выборов мы не признаем, будем подавать апелляцию. Несмотря на все угрозы и пристальное внимание международного сообщества, власть все равно пошла на фальсификации. Это такая себе репетиция 2015 г.», – добавил он. При этом он отметил, что прекрасно понимает, что эти пять голосов ничего не решат в парламенте.

Отметим, что официального объявления результатов ни по одному из округов пока нет. После подсчета почти 90 % бюллетеней из пяти кандидатов побеждает лишь один – Л. Даценко (Черкасская область) (*Левый берег* (<http://lb.ua>). – 2013. – 16.12).

Делегация Парламентської асамблеї Ради Європи, яка була присутня на повторних парламентських виборах 15 грудня 2013 р., зазначила, що вибори були добре організовані та пройшли спокійно, однак після закриття дільниць були виявлені незначні порушення, передає УНН.

«Делегация заявляє, що на дільницях, які відвідали її члени все було спокійно. Також делегация відзначає гарну організацію процесу голосування. Після закриття виборчих дільниць, різні спостерігачі заявляли про певні порушення», –

ідеться у звіті ПАРЄ. Щодо самої передвиборної кампанії, то у ПАРЄ відзначили застосування адмінресурсу та технічних кандидатів *(Українські Національні Новини (http://www.unn.com.ua). – 2013. – 16.12).*

Голоси виборців на «проблемних округах» скуповували по 300–400 грн. Відповідну заяву зробила координатор виборчих програм організації ОПОРА О. Айвазовська на прес-конференції, передає кореспондент УНН.

За словами спостерігача, найбільший підкуп виборців проводився на 223 і 194 округі. «Уже зараз і ще до дня голосування ми заявляли, що в 194 округі (Черкаси) і 223 округі (Київ) здійснюється системний підкуп виборців щодо прецедентів якого нам повідомляли за останні три тижні неодноразово наші спостерігачі на місцях», – наголосила О. Айвазовська *(Українські Національні Новини (http://www.unn.com.ua). – 2013. – 16.12).*

На 132 округі Миколаївської області підраховано 100 % голосів. Про це повідомляє УНН з посиланням на Центральну виборчу комісію.

За результатами голосувань перемогу здобув самовисуванець М. Круглов. Він набрав переважну кількість голосів – 47,78 % *(Українські Національні Новини (http://www.unn.com.ua). – 2013. – 16.12).*

ЕКОНОМІКА

Експорт кам'яного вугілля за січень – жовтень 2013 р. становив 578 млн дол., повідомляє УНН з посиланням на інформацію Державної служби статистики.

Порівняно з минулим роком експорт вугілля зріс на 13 %. Також цього року Україна зменшила імпорт вугілля майже на 30 %.

Нагадаємо, протягом 10 місяців видобуток вугілля становив 68, 722 млн т, у тому числі 19,6 млн т коксівного та 49,1 енергетичного вугілля.

Нагадаємо, задля нарощування виробничих потужностей уряд України планує модернізувати найбільш ефективні шахти. Так, наразі тривають роботи з будівництва скіпового ствола на шахті ім. Бажанова, що входить до державного підприємства «Макіїввугілля». На здійснення проекту з реконструкції ствола № 1 виробничого підрозділу «Шахта ім. В. М. Бажанова» ДП «Макіїввугілля» передбачено 307 млн грн. Підготовчі роботи з будівництва копра розпочато у жовтні 2012 р., термін реалізації проекту – 14 місяців. У минулому році на реалізацію проекту було виділено 34,3 млн грн бюджетних коштів.

Станом на жовтень на реконструкцію скіпового ствола копра шахти ім. Бажанова було виділено 18,9 млн грн (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 16.12).

Протягом 11 місяців поточного року в Україні на 8,8 % зросли обсяги будівництва житла порівняно з аналогічним періодом минулого року. Про це йдеться в повідомленні Державної служби статистики, повідомляє УНН.

Лише протягом листопада поточного року обсяги зросли на 4,2 %. Загалом у будівництво житла за вищевказаний період вклали 9 млрд 11 млн грн. У загальному обсязі будівництва житло наразі становить 17,5 %.

Нагадаємо, перше місце серед регіонів України за рівнем прийняття в експлуатацію житлових будинків посідає Київ. Водночас у поточному році компанія «Київміськбуд» планує ввести в експлуатацію близько 300 тис. кв. м нерухомості. «У цьому році, я думаю, ми перевищимо навіть найбільші наші очікування, вони будуть увінчані успіхом. Обсяг зданих квадратних метрів не лише житла, а й торговельних центрів, паркувальних комплексів буде більшим за 300 тис. кв. м, а у минулому році це було 220–230 тис. кв. м», – сказав

президент «Київміськбуду» І. Кушнір (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>)). – 2013. – 16.12).

Останні п'ять років обсяги випленої сталі стабілізувалися на рівні 33–35 млн т, і такі показники будуть характерні в найближчу середньострокову перспективу. Такі дані під час прес-конференції оголосив директор ДП «Укрпромзовнішекспертиза» В. Власюк, передає кореспондент УНН.

«Виплавки сталі цього річ ми очікуємо трошки більше ніж в 2012 р. Це на 10,5 млн т менше, ніж докризовий рівень», – сказав він.

За словами експерта, останні п'ять років показують, що після падіння порівняно з максимальним виробництвом сталі у докризові роки металурги вийшли на діапазон виробництва 33–35 млн т, і приблизно стабілізувалося на цьому рівні. «Очевидно, ці показники будуть характерні у найближчу середньострокову перспективу», – сказав В. Власюк, наголосивши, що зростання виробництва сталі треба пов'язувати лише з розвитком внутрішнього споживання (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>)). – 2013. – 14.12).

С 15 лютого в Україні запускають службу мікроплатежей з допомогою смартфона, так звану службу NFC (Near Field Communication).

Правда, вона буде доступна обмеженому числу абонентів, так як, щоб її використати, потрібно бути клієнтом «Київстар» і Альфа-Банка одночасно. Крім того, потрібно мати спеціальну SIM-карту і мобільний телефон з NFC-модулем, про це повідомив оператор.

Для того щоб підключити цю службу, необхідно звернутися в відділення банку, де користувачеві видадуть нову «симку» з підтримкою NFC. Банк також відкриє клієнту рахунок і банківську картку (якщо її немає), а банківські дані запи-

шет на SIM-карту. Также на телефон необходимо загрузить специальное приложение.

После этого можно будет проводить расчеты с помощью технологии NFC во всех заведениях, которые оснащены соответствующими POS-терминалами для приема бесконтактных платежей (*Левый берег* (<http://lb.ua>). – 2013. – 16.12).

Антимонопольный комитет установил новый рекорд по общей сумме выписанных штрафов.

Если в прошлом году АМКУ оштрафовал предприятия на общую сумму 814,7 млн грн, то за неполный 2013 г. наложил около 911 млн грн взысканий, пишет «Капитал» со ссылкой на данные пресс-службы. Это почти в 21 раз больше, чем два года назад, когда бизнес был наказан всего на 43,5 млн грн.

Крупнейший штраф в этом году был наложен на компании «КЛЮ-Карта» и «Авторух», которые должны заплатить 210 млн грн за согласованные действия в тендере по закупке нефтепродуктов. Еще в одном сговоре были уличены автодилеры «Хюндай Мотор Украина» и «Паритет Моторс», размер штрафа составил 77 млн грн. По 100 млн грн за злоупотребление монопольным положением должны заплатить Николаевский, Одесский и Луганский облэнерго.

Впрочем, за тот же срок в бюджет поступило только 36 млн грн штрафов и пени по их просрочке. Это менее 4 % от размера наложенных взысканий. Такое несоответствие связано с тем, что по некоторым из принятых решений срок уплаты еще не наступил. А во-вторых, большинство решений комитета оспаривается (и зачастую успешно) ответчиками в судах (*Левый берег* (<http://lb.ua>). – 2013. – 16.12).

Утвержден показатель средней заработной платы (дохода) в среднем на одно застрахованное лицо в сумме 2996 грн 56 коп., который будет применяться при определении коэффициента заработной платы за октябрь 2013 г. при назначении пенсий согласно Закону Украины

«Об общеобязательном государственном пенсионном страховании» (Электронні Вісті (<http://elvisti.com>). – 2013. – 16.12).

Працівники шахти «Холодна Балка», що входить до складу ДП «Макіїввугілля», виконали річне завдання з видобутку вугілля. Про це УНН повідомили в прес-службі підприємства.

Згідно з повідомленням, шахтарі «Холодної Балки» видобули 525 тис. т вугілля.

«Здобуте вугілля – вагома частина в загальному видобутку об'єднання. Дострокове виконання річного завдання ще більш вражає, якщо взяти до уваги, що протягом усього 2013 р. видобуток вугілля вівся практично незнижуваними темпами при одночасному технічному переозброєнні діючих і нововведених лав. При цьому зольність видобутого вугілля знизилася на 8 %. Дякую всім гірникам за те, що взяли на свої плечі додаткове навантаження по видобутку вугілля, необхідність в якій виникла через техногенну аварію на шахті ім. В. М. Бажанова», – наголосив під час привітання рекордсменів генеральний директор ДП «Макіїввугілля» М. Ничипор.

Як раніше повідомляв УНН, з початку 2013 р. працівники Державного підприємства «Макіїввугілля» видобули 2 млн т вугілля
(Українські Національні Новини (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 16.12).

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

На сьогоднішній день Україна розполагає достаточними валютними резервами для обслуговування своїх зовнішніх зобов'язань, а отримані 18,8 млрд дол. далеко не критична, як говорять деякі експерти, заявив в ефіре телеканала «Первый національний» В. Литвицкий, керівник групи радників голови НБУ.

«Валютные резервы Центробанка в нынешнем году формировались в наименьшей степени за счет займов, чем это было в предыдущие годы. У нас есть значительно более 18 млрд дол. Этого абсолютно достаточно для того, чтобы выполнить все наши обязательства в ближайшее время. А в этом году мы все свои валютные обязательства уже выполнили».

Он отметил, что ранее Украина имела резервы на уровне 32 млрд дол., но почти наполовину они были сформированы за счет заемных средств. Сейчас же формируются чистые резервы без внешних займов.

«Я в Национальном банке работаю с 2001 г., а советником разных высокопоставленных лиц – с 1994 г., и я помню, у нас первый валютный миллиард появился в резервах в 1999 г., 1 млрд дол. был резервов! Потом еще через четыре года – два, три, пять миллиардов, сейчас – 18,8 млрд дол. Кто-то вспоминает цифру в 32 млрд дол. Ну, если заняли у Международного валютного фонда 15 млрд дол., то, конечно, с учетом заемных средств резервы будут больше. У нас чистые резервы растут», – пояснил руководитель группы советников.

Отвечая на вопрос о том, как нынешняя экономическая и политическая ситуация отразится на курсе гривни, В. Литвицкий заверил, что Нацбанк намерен и далее придерживаться политики контролируемого плавающего курса и заверил, что текущая ситуация не окажет влияния на валютный рынок.

«Она формирует вызовы, но у нас есть ответы. Мне уже приходилось бывать в таких ситуациях. Каждые два-три года обострение международной экономической ситуации на внешних рынках или политическая ситуация, или микс того и другого создают вызовы для финансов, для банковской системы. Но мы научились давать ответы, и я оцениваю те ответы, которые мы сейчас даем, как абсолютно адекватные и достаточные», – сказал В. Литвицкий (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2013. – 16.12).

Рост розничного товарооборота в Украине продолжает замедляться, свидетельствуют данные Государственной

службы статистики. За 11 месяцев нынешнего года он составил всего 9,2 %, тогда как за аналогичный период прошлого года прирост равнялся 15,7 %.

Нынешние показатели – самые низкие при Президенте В. Януковиче. Сокращение темпов роста торговли не прекращается с марта этого года. По итогам I квартала он равнялся 13,4 %, к концу первого полугодия сократился до 11,2 %, а к концу октября – до 9,5 %.

В целом оборот розничной торговли за 11 месяцев составил почти 794 млрд грн.

Напомним, в прошлом году торговля стала главной отраслью, не позволившей ВВП по итогам года скатиться в минус, увеличившись на 15 %, в то время как строительство обвалилось почти на 14 %, сельское хозяйство – более чем на 4 %, промышленность – почти на 2 % (*УРА-Информ* (<http://ura-inform.com>)). – 2013. – 16.12).

Европейским банкам готовят «стрижку под Кипр».

Кипрский сценарий с так называемой «стрижкой депозитов», похоже, теперь станет общепринятой практикой в Европе. По крайней мере, об этом заявил Совет ЕС после долгих и мучительных переговоров с представителями финансового сектора.

Было решено, что государства больше не будут компенсировать потери ликвидированным банкам и платить за их реструктуризацию. Это обременяет национальные бюджеты неподъемными расходами. Компромисс в точности соответствует практике, впервые примененной на Кипре.

Бремя убытков будет возложено на акционеров и крупных вкладчиков банков, а именно на владельцев вкладов свыше 100 тыс. евро. Эти положения теперь предстоит утвердить министрам финансов стран ЕС на внеочередной встрече на следующей неделе.

Предполагается, что документ вступит в силу с 2016 г. (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>)). – 2013. – 16.12).

Мировая экономика выходит из двухлетней фазы замедленного развития и в 2014 г. зафиксирует рост ВВП в размере 3,3 %. С таким прогнозом выступила аналитическая служба влиятельной американской группы IHS.

В текущем году рост мировой экономики составит, по ее оценке, 2,5 %.

«В предстоящем 2014 г. многочисленные развивающиеся страны зафиксируют уверенный рост, основанный на увеличении их экспорта в США, Китай и Евросоюз, – отмечается в докладе. – Темпы роста развивающихся государств составят в 2014 г. 5,4 % по сравнению с 4,7 % в текущем. При этом наибольший рост в этой группе стран покажут Китай и Бразилия». Согласно подсчетам специалистов IHS, в 2014 г. экономика США покажет рост в 2,6 % ВВП по сравнению с 1,7 % в текущем. Экономика Китая будет развиваться с темпами 7,8 % в текущем и 8 % в 2014 г. При этом Евросоюз покажет в будущем году рост ВВП в 0,8 % (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2013. – 16.12).

Республиканская партия США готовится к новому витку переговоров с Администрацией президента Б. Обамы и представителями Демократической партии по поводу предстоящего повышения лимита госзаимствований.

«Бюджетное перемирие» между демократами и республиканцами в Конгрессе США было заключено на прошлой неделе, но, судя по всему, будет недолгим, пишет The Financial Times.

П. Райан, представитель Бюджетного комитета палаты представителей, заявил, что его партия намерена добиваться новых уступок. Республиканцы, по его словам, соберутся в январе, чтобы сформулировать свои требования. «Мы собираемся решить, к каким результатам может привести битва за бюджетный долг», – цитирует П. Райана FoxNews.

П. Райан и его коллега-демократ П. Мюррей непосредственно занимались переговорами, которые привели к дополнительному уменьшению бюджетного дефицита на 23 млрд дол.

к концу финансового года. Оговоренные меры, в числе которых сокращение отдельных статей бюджета и увеличение сборов в казну, должны были предотвратить угрозу остановки работы правительства из-за нехватки финансирования. Наблюдатели полагали, что договоренность положит конец трехлетним баталиям по поводу бюджета, однако новое заявление заставило пересмотреть прогноз (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2013. – 16.12).

Литва, которая сейчас председательствует в Европейском союзе, предложила новую схему спасения банков. При этом затраты в первый год действия новой программы почти полностью будут финансироваться за счет страны, в которой находится пострадавший банк.

16 декабря проходит внеочередная встреча лидеров ЕС, на которой предложение Литвы будет обсуждаться.

Согласно предложению затраты на ликвидацию или спасение банка в первый год будут полностью покрываться за счет фонда, создаваемого в стране, где находится банк. Такие фонды должны быть созданы в каждой стране, а формироваться они будут за счет сборов, уплачиваемых местными банками. Объем сборов составит 0,1 % от общего объема депозитов.

По истечению 10 лет объем фонда должен будет составить 1 % от общего объема депозитов.

Если средств фонда в первый год не хватит для финансирования всех затрат, то другие аналогичные фонды выделяют до 10 % собственных средств. Во второй год фонд должен будет выделить на спасение до 90 % накопленных средств, тогда как другие фонды, в случае необходимости, могут выделить до 20 %.

Таким образом, обязательства национального фонда будут ежегодно уменьшаться на 10 %, а обязательства остальных фондов расти на 10 %.

К десятому году существования программы фонд страны, где располагается проблемный банк, будет финансировать только 10 % затрат на спасение, тогда как фонды стран-партнеров по еврозоне будут обязаны выделять до 100 % общего объема средств.

В том случае если общий объем средств будет недостаточным для финансирования программы спасения, страна сможет увеличить налоговую нагрузку на банковский сектор. Если и этого не хватит, то правительство страны может предоставить дополнительное финансирование, которое будет позже погашено за счет средств фонда, или же обратиться за помощью Европейского стабилизационного механизма, как это сделала Испания в 2012 г.

По истечению 10 лет все национальные средства, аккумулированные на спасение или ликвидацию банков, будут объединены в единый фонд, который и будет полностью финансировать расходы на спасение проблемных банков.

Правила 10-летнего переходного периода должны быть закреплены в межправительственном договоре, который должен стать предметом переговоров стран еврозоны до 1 марта 2014 г (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2013. – 16.12).

Рівень зареєстрованого безробіття в Латвії в листопаді зріс на 0,2 п. н. і становив 9,3 % економічно активного населення, повідомляє Державне агентство зайнятості.

У листопаді кількість безробітних збільшилася на 2 тис. осіб. За даними Держагентства, на обліку перебувають 91,6 тис. безробітних.

У листопаді Eurostat надав статистику щодо змін рівня безробіття в Європі. Згідно з даними європейської статистики, Латвія стала рекордсменом зі зменшення рівня безробіття (*Інтернет-портал державної служби зайнятості України* (<http://www.dcz.gov.ua>). – 2013. – 13.12).

Прем'єр-міністр Ірландії Е. Кенні офіційно об'явив о виході країни з міжнародної програми фінансової допомоги. В листопаді цього року ірландські влади сочили, що розполагають достаточними фінансовими резервами, і вирішили не продовжувати кредитну програму ЄС і МВФ.

В телевізійному виступленні Е. Кенні сказав про відновлення економічного суверенітету Ірландії.

Это означает, что страна снова может занимать деньги на внешних рынках. По словам премьера, в 2010 г. из-за огромного дефицита бюджета и хаоса в банковской сфере правительство было вынуждено обратиться к международным кредиторам, пообещав им принять «драконовские» меры по снижению государственных расходов.

Как заявил Э. Кенни, благодаря терпению и стойкости ирландцы восстановили национальную гордость.

За три года Ирландия заняла 85 млрд евро, но в настоящее время объем ее экспорта и ВВП снова растут. Об этом сообщает ВВС (*Електронні Вісті* (<http://elvisti.com>). – 2013. – 16.12).

Азиатский рецепт по спасению экономики: Япония выпускает облигации на рекордные 180 трлн иен.

Японское правительство планирует в следующем финансовом году, который начинается в апреле 2014 г., рекордный объем государственных облигаций – 180 трлн иен (1,72 трлн дол.). В текущем году эмиссия госдолга достигла 174 трлн иен.

Окончательное решение будет принято 24 декабря, когда на заседании правительства будет принят план бюджета, сообщает издание Nikkei. Около 120 трлн иен уйдет на рефинансирование существующих обязательств, что на 10 трлн иен больше, чем в прошлом году. Это объясняется тем, что подходит срок погашения пятилетних облигаций, выпущенных в 2008 г. для борьбы с последствиями экономического кризиса, и двухлетних бумаг, размещенных в 2011 г., когда произошло крупное землетрясение и цунами.

Выпуск так называемых «облигаций дзайто», которые используются для финансирования инвестиций государственных предприятий, также возрастет с 5 трлн иен до 16 трлн иен (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2013. – 16.12).

РЕЗОНАНС

Бюлетень матеріалів оперативної інформації електронних видань

Додаток до журналу “Україна: події, факти, коментарі”

№ 96

Бюлетень підготували:

Т. Гранчак, О. Бусол, С. Горова, І. Соколова.

Редактори: Т. Дубас,
О. Федоренко, Ю. Шлапак
Комп’ютерна верстка:
І. Соколова

Підп. до друку 17.12.2013.

Формат 60x84 $\frac{1}{16}$. Обл.-вид. арк. 3,52. Наклад 8 пр.

Видається в друкованому та електронному вигляді

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 03.08.2001 р.

Видавець і виготовлювач

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
03039, м. Київ, просп. 40-річчя Жовтня, 3

Свідоцтво про внесення суб’єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції

ДК № 1390 від 11.06.2003 р.